

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖG MÅN

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AF

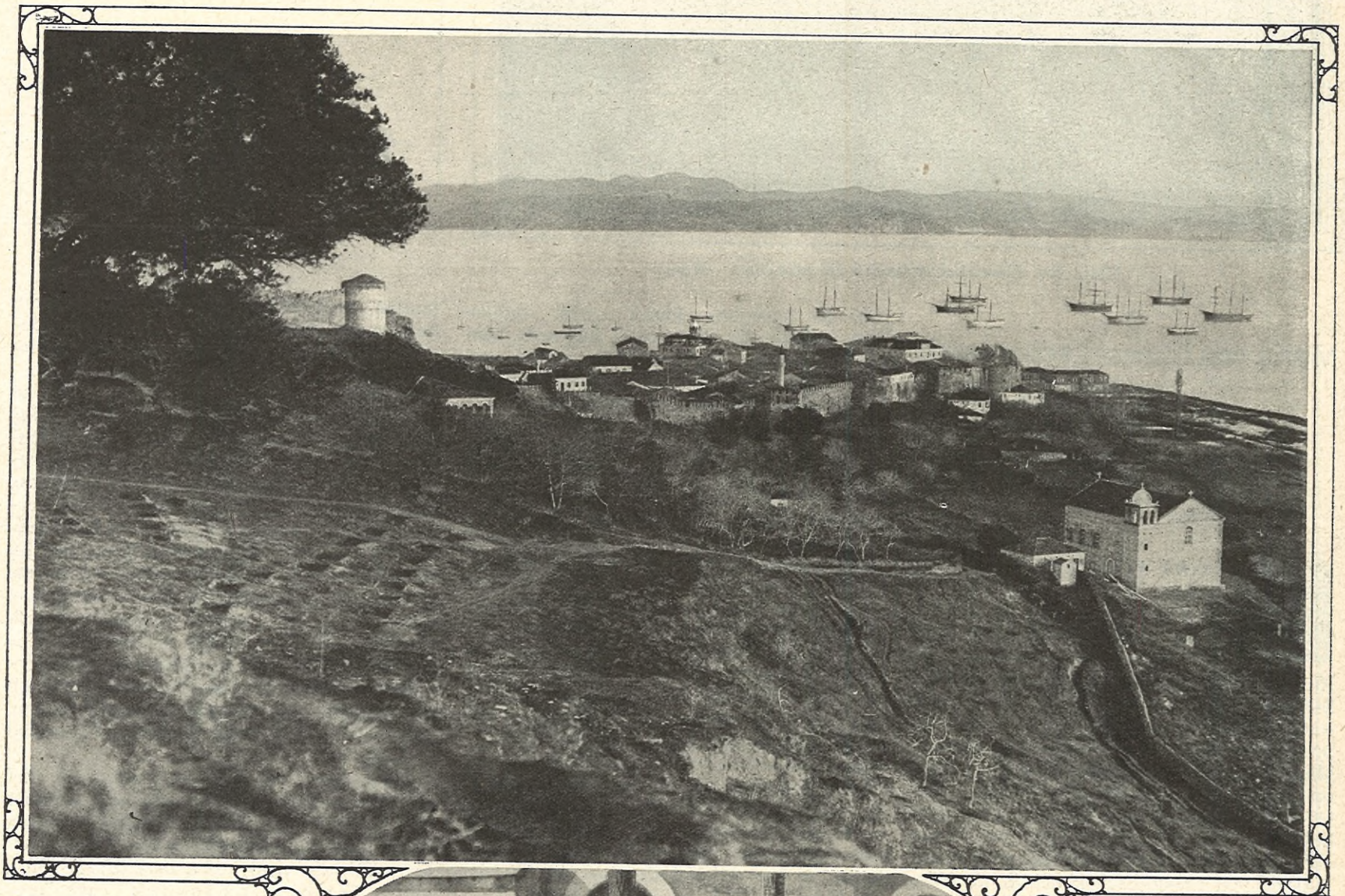
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 20 FEBRUARI 1916.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELIN WAGNER.

Marschen till Durazzo,

ENLIGT KRIGSTELEGRAMMEN ha nu österrikanne fast fot också i Albaniens långsträckt kustland och närma sig hastigt Durazzo, Albaniens hufvudstad. — Vi meddela här dels en to-

Albaniens hufvudstad.

talvy af Durazzo, som ger en föreställning om stadens vackra läge vid Adrialiska hafvet, dels en torgscen från stadens inre. — Leipziger Presse Büro.

Sex tyska författarinnor.

Marie von Ebner-Eschenbach i sitt arbetsrum Wien.

Studier ur den moderna skönlitteraturen.

Af

Beatrice Zade.

I.

Marie von Ebner-Eschenbach.

"... das Genie des Herzens, das alles Laute und Selbstgefällige verstummen macht und horchen lehrt, das die rauhen Seelen glättet und ihnen ein neues Verlangen zu kosten giebt, — still zu liegen wie ein Spiegel, dass sich der tiefe Himmel auf ihnen spiegele..."

Nietzsche.

FFLERA HANSEENDEN ÖFVERträffas Marie von Ebner-Eschenbach af de yppersta bland samtidens på tyskt språk skrivande damer. Hon har icke Ricarda Huchs mäktiga fantasi eller Helene Böhlau starka temperament, icke Isolda Kurz' lyriska färgrikedom, Clara Viebigs naturalistiska kraft eller Enrica von Handel-Mazzettis originella talang. Ej heller i fråga om språk och stil är hon den främsta. Men hvad hjärtats värme och känslans innerlighet beträffar, i ren människokärlek och mogen världsvishet kan ingen mäta sig med henne.

Marie von Ebner-Eschenbach är nu åttiofem år gammal och senior bland de tysktalande ländernas kvinnliga skriftställare. Hennes författarskap ligger i klara, bestämda linjer afslutad framför oss, och likväl tillhör det ej det förgångna. Hon beträdde väl den litterära tiljan mycket tidigare än de flesta nu levande författare; men det faktum, att hennes hufvudverk utkommit, först sedan hon själf öfverskridit lifvets middagshöjd, har gjort, att de alltjämt måste räknas till den moderna litteraturen.

Hela sin långa lefnad har Marie Ebner — så kallar hon sig helst — äg-

nat åt musernas tjänst. Som sjutton-årig ungmö lät hon med bäfvande hjärta Grillparzer bedöma sina dikter, och vid sjuttio års ålder mottog hon af Wiens universitet doktorsdiplomet honoris causa. Den berömda skalden fann "omiskännliga spår af talang" i den unga flickans poesi, "ett lyckligt öra för versmått och kraft i uttryckssättet"; det fattades väl ännu mognad och ordning i tankegången, men sådana anlag, tillade han, "torde ägarinnan ej själf kunna godtyckligt underlåta att utbilda". Femtiofem år senare angaf filosofiska fakulteten i Wien som grund för jubileumsdoktoratet, att Marie von Ebner-Eschenbach vore "öförliknelig i berättandets konst, den största författarinnan på tyskt språk, den förnämsta bland Österrikes då levande skriftställare, en klok iakttagare af mänskliga ting, begåfvad med lika vist som mildt omdöme..." Mellan dessa tvänne kritiker af Marie Ebners talang ligger ett helt lifs oafbrutna, viljestarka arbete, hvars mål just varit att utbilda de medfödda litterära anlagen. "Det finns ingen lifen dörr, genom hvilken man skulle kunna nå fram till författareära, där icke jag har klappat på," bekänner hon själf.

Historien om hennes skriftställeri är historien om hennes eget lif. På alla biografers nyfikna frågor lär hon svara, att hon ingenting upplevat. Hvad detta "ingenting" betyder, läser man emellertid ovedersägligt i hennes böcker, liksom dessa också ge klart besked om författarinnans personlighet.

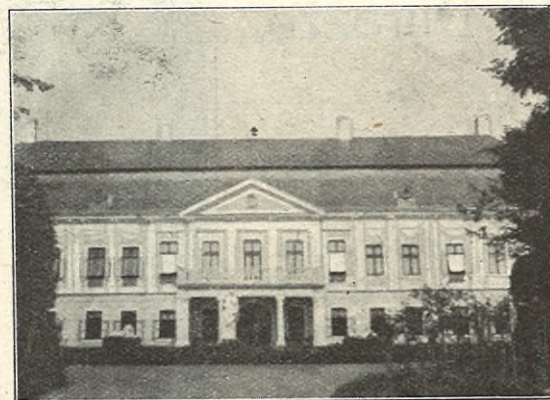
Två yttre sakförhållanden omge som en ram Marie Ebners talang: genom börd och lefnadsställning tillhör hon Österrikes på jordegendom rika högäristokrati, och större delen af sitt lif har hon tillbragt i hemlandet. Hennes far, greve Dubsky, var ägare till slottet Zdislawitz i Mähren. Om sin barnoms tid har hon själf utförligt berättat i den fängslande boken "Meine Kindertage", hvilken är en af hennes sista och utkom för några få år sedan. Modren, en sachsisk adelsdam, hade döft vid Maries födelse, men mormodren, en faster och två ut-

märkta styfmodrar ledde efter hvarandra hennes och den ett år äldre systern Friederikes uppfostran. Samvetslösa guvernanter förbittrade väl emellanåt barnens tillvaro, i synnerhet under fadrens ånkingsår. Men på det hela taget växte de upp under lyckliga förhållanden, om vintern i Wien, om sommaren på det kära Zdislawitz. Helt ung, endast aderton år gammal, gifte sig comtesse Marie med en kusin, baron Moritz von Ebner-Eschenbach. Denne var lärare i naturvetenskap vid ingenjör-akademien i Wien, hvilken år 1851 förlades till Klosterbruck vid Znaim. Så blef det unga paret för ett helt decennium bosatt i en stilla, afsides liggande mährisk landsort. Det var viktiga år för Marie Ebners utveckling. När hon 1863 för alltid återvände till Wien, där hennes man erhållit ett högt ämbete, var det som en mogen kvinna, hvars lifsinnehåll vunnit stadga och bestämd riktning.

Marie Ebner har alltid med eftertryck förklarat sig vara autodidakt. Hvilka kunskaper och insikter man i hennes ungdom fordrade af en dam ur Österrikes adliga kretsar har hon själf ofta visat i sina berättelser. Så t. ex. i "Zwei Comtessen" och "Bozena". "Comtesse Paulas" far engagerar en guvernant med den uttryckliga tillsägelsen att ge hans dotter "en god, yllig uppfostran".

Baron Moritz von Ebner-Eschenbach.

Slottet Zdislawitz.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 9.—
Halft år.....	< 3.50	Halft år.....	> 5.—
Kvartal.....	< 1.75	Kvartal.....	> 2.50
Månad.....	< 0.75	Månad.....	> 0.90

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser:	
25 öre efter text.	30 öre å textside.	30 öre efter text.	35 öre å textside.
20 % förhöjning för särsk. begärd plats.		20 % förh. för särsk. begärd plats.	

Skrifrummet på Zdislawitz.

I samtalen med Schwarzburg är också t. ex. Lifland för den unga grefdottern ett okänt namn. Och "comtesse Muschi" vet öfver hufvud taget icke om andra lifsvärden än hästar och hundar; böcker betyda för henne något filiströst, plebejiskt, föraktligt. Den uppväxande Marie Dubsy var raka motsatsen till Muschi: hon läste af egen fri vilja, läste utan ledning eller urskillning, dag och natt och allt, som föll i hennes händer. En outsläckt bildningstörst behärskade henne. Den dagen hon blef tolf år voro Schillers samlade verk den högst skaffade gåfvan på födelsedagsbordet, och vid tretton års ålder tillbragte hon månader med att rofa igenom, ordna och katalogisera sin aflidna mormors lilla bibliotek, hvarmed hon lyckliggjorts vid arfskiftet.

Studierna upphörde ej med hennes giftermål. Baron von Ebner-Eschenbach var en intelligent man med stora kunskaper och mångsidiga intressen, som från början behandlade sin hustrus anlag med tillförsikt och hänsyn. Aktenskapet var i alla afseenden lyckligt, och då det blef barnlöst, hade den unga frun godt om tid. Hon arbetade utan afbrott på sin egen bildning, tog lektioner, särskildt i tyska — uppväxtårens språk hade varit slaviska och franska —, läste och skref.

Som barn hade hon lofvat sig själf att "reformera den tyska teatern" och sedan upphörligt försökt sig på själfständig produktion. "Hur många dikter och dramer jag författade åren 1848—58 skulle det vara omöjligt att säga", skriver hon en gång. Men med publicerandet gick det långsamt. Någon gång fann hon väl en förläggare, och på 1860- och 70-talen uppfördes med långa mellanrum i Karlsruhe och Wien fem af hennes teaterstycken, utan att någon vidare framgång kom på deras lott. Ej heller Marie Ebners första berättelser, hvilka 1875 och 76 utkommo på Cotta's förlag i Stuttgart, lyckades vinna publiken, och Cotta svor på att aldrig mera ge ut en bok af fruntimmershand. Med de sedermera så berömda novellerna "Die Freiherrn von Gemperlein" och "Nach dem Tode" bortvisades författarinnan från den ena förläggaredörren efter den andra.

Först genom Paul Heyse's bemödanden och den vakna Berlinertidskriften "Deutsche

Rundschau" blef namnet Marie von Ebner-Eschenbach känt som ett bland den tyska litteraturens största. Åren 1880—1900 utkommo nu i rask följd en lång rad af hennes kända mästerverk: "Lotti, die Uhrmacherin", "Die Unverständene auf dem Dorfe", "Der Kreisphysikus", "Das Gemeindegeld", "Jacob Szela", "Krambambuli", "Wieder die Alte", "Unsühnbar", "Glaubenslos", "Das Schädliche", "Rittmeister Brand", "Bertram Vogelweid", "Mazlams Frau" o. s. v.

Trots allt misslyckande, genom alla motgångar hade Marie Ebner uppnått konstens högsta trappsteg. Hennes egna och andras tvifvel hade smulats sönder af kraften hos en diktaregåfva, som stod emot allt yttre våld och i svårigheterna endast fann en källa till nya ansträngningar. "Det är icke författarens sak att sörfja för sina verks framgång," sade Marie Ebner, "utan för att de äro värda sådan". Efter den grundsatsen hade hon handlat och mottogs nu slulligen — hon var redan öfver femtio år gammal — med jubel af en tacksam läsepublik. Tack vare en säker konstnärlig instinkt hade hon ej låtit skrämma sig af det ovänliga mottagande hennes första noveller rönt, och från början af 70-talet har prosadikten nästan uteslutande varit hennes produktionsområde.

Särskildt äro längre berättelser hennes specialitet. Det var genom en sådan, en tendentiös, satiriskt färgad konstnärsnovell, kallad "Ein Spätgeborener", hon först slog igenom, och "Das Gemeindegeld", den oförläpneliga byhistorien från Mähren, som aldrig går ur ens minne, när man en gång haft lyckan att lära känna den, vann genast vid första publicerandet — som följetong i "Deutsche Rundschau" 1886 — bl. a. Gottfried Kellers odelade bifall.

Nästan alltid hämtar hon ämnen och modeller för sina berättelser hos sitt eget land, sitt eget folk, sin egen krets. Det är den österrikiska börsaristokratiens lif i hufvudstaden eller på herresätena hon skildrar, därjämte ock de stora godsens egentliga invånare, landbefolkningen, de förnämde underlydande, med hvilkas lefnadssätt och uppfattning hon är lika hemmastadd som i sin egen högvälborna familj. När hon afslöjar förhållandet mellan herre och underlydande på adelsgodsen, t. ex. i "Erlasst die Handküssen" ger en social målning från lifegenskapens tid eller i "Der Erstgeborene" i sannings uppskakande framställer hur husbonderätten brutalt trampar ned skönhet och oskuld, är det stundom något otidsenligt, något öfvervunnet, gammalmodigt hos Marie Ebner. Men i allmänhet bära hennes skildringar det evigt gällande i skötet, det rent mänskliga, alltid bestående, som åter och åter griper in i människornas samlif, om än i ständigt växlande form. T. ex. i "Wieder die Alte", där med djupseende blick skildras hur man i åtskilliga hem fordrar det omöjliga af en lärarinna. Eller när "Lotti, die Uhrmacherin", långt sedan hon öfvervunnit sin kärlek till Halwig, i glad själfuppoffring säljer sin dyrbara ursamling för att rädda den forne fästmannens diktaretalang från undergång i kampen för brödet.

Allt hvad Marie Ebner skänkt sina läsare är intressant, fängslande, underhållande, och dock är det så långt aflägsset från s. k. nöjeslitteratur som möjligt. Ett af de mest utmärkande dragen i hennes diktning är det uppfostrande. Sin mångsidiga bildning och er-

Galleri på Zdislawitz.

farenhet, sina träffsäkra iakttagelser, sin höga och fina världsåskådning, sin djupa visdom — allt detta ger hon sina verk med på vägen just i pedagogiskt syfte. Med förkärlek skildrar hon lärare, guvernanter och uppfostrare af alla slag. Mästerligt upprullar hon gång på gång unga människors själfuppfostran, framför allt de yttre och inre moment, som framkalla sådan. Hennes älsklingsfigurer äro mönstergestalter, hvilka någon gång på ett sförande sätt låta tendensens fana svaja omkring sig, men offast verka absolut sympatiska. Man kan t. ex. tänka på Pavel i "Das Gemeindegeld", på Herrmann och Maria i "Unsühnbar".

Man har ofta förebrått Marie Ebner, att hon målar sina personer alltför sköna, både i inre och yttre afseende; hon försvarar sig med förklaringen, att hon återger det hon ser lika sant som naturalisterna, endast så som hon själf ser det. Kärleken till människorna gör henne till en sällsynt skicklig upptäckare af det goda hos dem. För henne är den verkligt sköna själen skapelsens krona och utbildningen af alla människans krafter till full harmoni uppfostrans mål. Som född pedagog och fullt förvissad om nyttan, håller hon utan att tröttna gång på gång idealet för lärjungarnas ögon. Hennes berättelser äro samt- och synnerligen försök att hämta upp det sköna ur människosjälens djup.

Däruti ligger det konstnärliga i Marie Ebners författarskap. Hon ger sina gestalter inifrån och förstår att göra dem öfvertygande, bestämda, sanna. Man vet väl, att hennes hjältar och hjältinnor icke lefva, men äfven, att just sådana borde människorna vara för att förtjäna lifvets gåfva. De äro alla poetiskt förkroppsligade idéer, genom hvilka författarinnan tar ställning gentemot alla viktiga frågor, de allmänt mänskliga lika väl som de politiska och sociala.

Så är Marie Ebner en gudaboren konstnärinna, på en gång realist och idealist, på en gång objektiv och subjektiv. Utan bitterhet, utan våldsamt brytning har hennes ande växt ut ifrån de personer och tillstånd hon skildrar, och därigenom står hon liksom öfver sitt ämne, men alljämt med brinnande intresse midt uti det, behärskande det in i minsta vrå, med ögonen fulla af medlidande

Pröfva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt kartong.

och ett försonande humoristiskt småleende på läpparna.

Summan af sin vishet har hon gifvit i den oförlikneliga samlingen "Aphorismen", där talrika sentenser ge en djup inblick i hennes inre värld. "De äro resultatet af rik erfarenhet, djup själfpröfning, modigt upptagna tankestrider och segerrikt utförd samsvetsforskning", säger Bettelheim, Marie Ebners mest betydande biograf.

"Att lefva länge är att öfverlefva många." Marie von Ebner-Eschenbach har sett make, syskon, anhöriga och vänner gå bort. För öfrigt har åldern varit mildare mot henne än mot de flesta. Med oförsvagade själsförmögenheter lefver hon i sin villa i Wien eller på fädernegodset Zdislawitz. Böcker äro nu som förr hennes glädje, och med samma intresse som i utvecklingsåren följer hon händelserna i andens värld. Som ung svärmade hon tillsammans med sina berömda väninnor Ida von Fleischl och Betty Paoli för Louise von François; nu är det Selma Lagerlöf, som framför andra väcker hennes entusiasm. "Ich bewundere sie aus vollstem Herzen", skref hon nyligen till mig.

Marie von Ebner-Eschenbachs fina gumsansikte är liksom förklaradt af mildhet och harmoni. Samma egenskaper lysa fram ur hennes böcker. Hela hennes lifsverk har varit en kamp för det goda, för rättvisa och mänsklighet, för den högsta och oförgångligaste moral. Hon tillhör intet parti och tager aldrig parti, hatar ej och går ej ur vägen för det svåra, känner med herre och knekt och breder förståendets medlidande öfver skuld som smärta. Hon äger i sanning det hjärtats snille, om hvilket Nietzsche säger, att hvar och en går bort rikare efter en beröring med detsamma, "icke benådad och öfverraskad, icke lyckliggjord och nedtryckt af främmande godt, utan rikare i sig själf..."

Bildhuggaren.

Af MARIE von EBNER-ESCHENBACH.*

Auktoriserad öfversättning från tyskan af Beatrice Zade.

MASTAREN TILLHÖR ICKE DE AF lyckan gynnade, de af berömmelse omstrålade. Hans ateljé vid Lungo Tevere är ett tydligt bevis därför. Den får sitt ljus genom ett bredt fönster öfver en dörr, som liknar porten till en lada, och man träder in i det kala, ej särdeles stora rummet omedelbart från gatan. Hela utsmyckningen består af några gipsmodeller och dammiga reliefer på de hvillimade väggarna. Men i härlig skönhet stå där konstnärens tvänne senaste arbeten.

Det ena, statyen af en död, är redan utfördt i marmor. Ett par fotografier och några upplysningar af den hädangångnas barn voro alla de hjälpmedel man kunnat bjuda. Men en lycklig stjärna strålade öfver verket. Icke endast att mästaren lyckats ge stenen den älskade dödas fina och nobla drag, hennes ädla gestalt och hållning, utan han hade äfven blåst in i konstverket hennes allvarliga ande, hennes väsens milda och stilla höghet.

Ännu ett arbete nalkades sin fullbordan, nämligen en grafvård öfver ledaren af en katolsk skola i Kanada. Den hade lika litet något gemensamt med fabriksmässiga minnesvårdar som med den impressionistiska plastikens produkter. Två personer hade

* Denna berättelse återfinnes i samlingen "Altweibersommer" och är en af de få bland Marie v. Ebner-Eschenbachs arbeten, som hämtat motiv utanför Österrikes gränser.

PRINS OSCAR AF PREUSSEN MED SIN GEMÅL.

Prinsen, som deltog i kriget på ostfronten, blef för kort tid sedan sårad i hufvudet af en granatskärfva.

framställt som en grupp. Läraren, en vördnadsvärd präst i lång, veckrik talar, sträckte med vänstra handen fram en uppslagen bok åt en ungefär åttaårig gosse och angaf med högra handens pekfinger ett ställe däruti. Lärjungen var idel uppmärksamhet. Den lille romaren var en härlig varelse i sin djupa tankfullhet. Uttrycket i ansiktet med de ännu så barnsliga och dock fint utpräglade dragen var alldeles förtrollande. Hufvudet och den fina nacken, som mjukt omslöt af kragen på matrosblusen, voro något framåtböjda, medan armarna energiskt korsade sig öfver bröstet. Gossen stod där så kraftig, smärt och frisk som en ung silfvergran.

"Ni har ju sökt ut åt er ett förljusande romerskt barn som modell för er amerikanske lärjunge, käre mästare," sade jag.

Han smålog, stolt och lycklig: "Det är min äldste son." Och upplifvad af mitt intresse och mina frågor, talade han nu om denne "äldste", talade på sitt milda, anspråkslösa sätt med det vemodsfulla själfmedvetande, som de ha, hvilka äro värda den rikaste lycka, men icke fått någon sådan. Han var ytterst återhållsam, när det gällde att berömma barnet; men hvarje ljud i hans stämma förrådde den ousägliga kärlek, hvarur det kvälde fram, och ju mer han bemödade sig att ej lägga i dagen någon partiskhet, desto mera kände man sig böjd för att tro gossen om allt godt.

Att jag ännu ej träffat den lille mannen, berodde endast på en tillfällighet. Han kom ofta till ateljén för att läsa sina läxor och hade där ett eget arbetsbord.

En dag följde jag med en bekant, som ville se vår kära hädangångnas staty, till verkstaden, och strax vid inträdet såg jag något nytt, nämligen en med våta dukar omlindad byst.

"En beställning?" frågade jag, mycket glad.

"Nej, det är det icke."

"Hvad då?"

Ett arbete, som han börjat för sitt eget nöjes skull, sade han, och på min bön att få göra dess bekantskap svarade han, att det väl ännu vore för tidigt, men — om jag önskade det så...

Omhöljet togs bort, och jag hade det tvivelaktiga nöjet att stå ansikte mot ansikte med mitt eget porträtt.

Det var blott ett utkast; men i alla fall kunde jag ej undertrycka utropet: "Det är ju jag och redan förskräckligt likt!"

"Så får ni ej säga," yttrade han, "för er skull och för min skull också, ty ni påminner starkt om min aflidna mor."

Jag hade sårat honom, ångrade nu mitt utrop af förskräckelse och sökte ursäkt mig hos konstnären. Det förargade honom emellertid att ha visat mig sitt arbete så snart, ännu alldeles oudfördt.

Men han hade hoppats, att jag skulle bevilja honom min hjälp och ge honom några sittningar. Nu började vi ömsesidigt öfverhoppa hvarandra med böner. Han bad mig att sitta för honom, och jag bad honom att icke be mig därom. Till slut segrade jag med mina goda skäl. För det första, emedan alla porträtt af mig lyckas bäst, när jag ej själf är närvarande vid deras tillkomst; för det andra, emedan tiden för min afresa ryckte närmare och jag var girig om hvarje minut, som jag ännu kunde tillbringa på mitt Forum, mitt Palatium, i gallerierna och museerna för att stilla tillbedja mina målade och mejslade afgudar. För öfrigt skulle jag ännu några gånger komma till ateljén och öfvertyga mig om hur de retuscher, som han ville företaga med vår staty, lyckades; han skulle då få tillräckligt tillfälle att samla intryck för sitt verk ur minnet.

Vid mitt nästa besök lärde jag äntligen känna hans lille son. En farlig bekantskap, när man är en sådan barnvän som jag! Den kunde nog förleda mig till att låta Forum och Palatium och alla afgudar af färger, marmor och brons vara där de voro och i stället spela boll med gossen, låta en snurra dansa eller se på hur han, som nu t. ex., med sina små kraftiga bruna händer rifade stora djärfva bokstäfver i sin skriffbok.

Den käre gossen! Allt godt hans far sagt om honom bestyrktes af min första blick in i dessa blixtrande förtroendefulla ögon. Ur deras dunkel bröt lifvets klaraste morgonljus fram, ihusande som en koncentrerad vår. Äfven den oskyldiga glädthet, som strålade fram ur dem, var som våren, men det skönaste i detta sköna barnansikte var dock munnen med de ljufva, fylliga läpparna, hvilkas färg liknade en nyss utslagen granatblomma.

Snart hade vi svurit hvarandra vänskap. Med en smula nedlåtande min berättade han om sina bröder. Skyddslingar, intet umgänge, mycket för små för honom. Ständigt måste man ge akt på dem; tre- och fyraåringarna förstå ju ännu ej hvad de göra. I går hade de rifvit sönder sin bilderbok, först i stora, sedan i allt mindre stycken, och efteråt gråto de, när de på kvällen sökte efter boken utan att finna den. Femåringen, Rico, vill bli bersagliere och har redan en sabel, men ingen hatt.

"Och hvad skall du bli då?" frågade jag.

"Naturligtvis bildhuggare, liksom far," svarade han, helt förvånad öfver att den saken ej redan var klar för mig. Hans far tog ofta hem ett stycke lera åt honom, och därpå modellerade han djur och människor, helst dock madonnor med Jesusbarnet. Han hade några prof på sin konst i fickan och drog fram dem. Men — o ve!... Denna uppehållsort hade ej varit fördelaktig. De hade förlorat hvarje karaktäristiskt kännetecken, och Paolo betraktade sorgsen de små missbildade gestalterna.

"Vet du hvad," sade jag, "idag åtta dagar kommer jag hit igen. Då tar du med dig en ny madonna åt mig, men inbäddad i en liten ask. I stället ger jag dig en liten pung, och i den finner du allt hvad du behöfver för att köpa en ny bilderbok åt bröderna, en bersaglierihatt åt Rico och åt dig själf något, som du tycker riktigt om. Vill du?"

Professor Verner Söderhjelm.

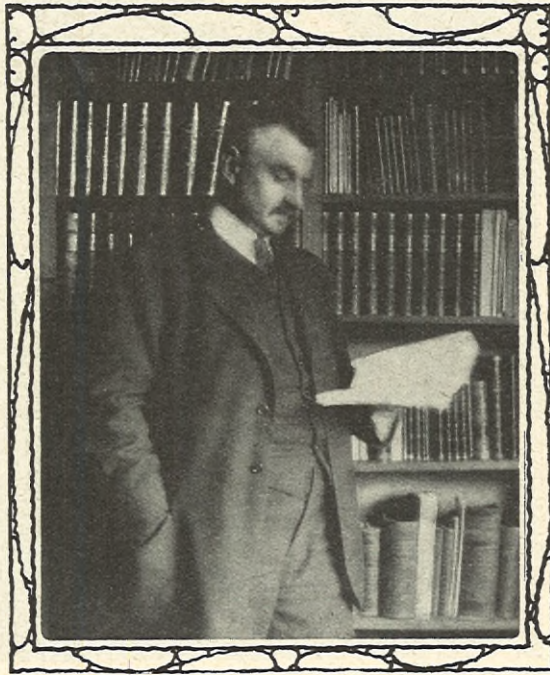
Oscar Levertins minnes-
tecknare häktad af ryska

TT NEDSLAENDE INTRYCK HAR underrättelsen gjort i Sverige att professorn i allmän och inhemsk litteraturhistoria vid Helsingfors' universitet Verner Söderhjelm på resa till Stockholm blifvit af ryska myndigheter häktad i Torneå och återförd till Helsingfors. Anledningen till denna åtgärd är okänd. Professor Söderhjelm är vetenskapsman och har icke gjort sig känd för deltagande i politiska stämplingar. Hans resa till Sverige hade ett opolitiskt syfte. Han ämnade nämligen slå sig ned här för en längre tid för att fullborda andra delen af sin monografi öfver Oscar Levertin.

Professor Söderhjelm bortförande kommer som en ny påminnelse bland de många, vid hvilka det nuvarande svenska släktelede vuxit upp, om det ryska politiska systemets art och syftning. Det har icke mildrats, men skärpts af kriget. De svenska kulturpersonligheterna i Finland plockas bort en efter en.

Det kan ej fördöljas att den svenska kulturens öde i Finland är svenskt nationalmedvetandes alljämt öppna sår. Liksom en förlust eller en gjord eller liden orätt kan skapa en skugga öfver en enskild människas hela lif, så har Sveriges delning för ett sekel sedan kastat en skugga in i vårt nation-

nalmedvetande. Vi få genom en fortvarande förstämning i vår nationella känsla böta för förfäders bristande uppfyllande af sina plikter mot fäderneslandet. Intet folk slingrar sig ostraffadt ifrån sin ställning och mission. Hvad en generation släpper eller förbryter, blir den andras börda, i bästa fall som uppgift, i värsta som grämlöse utan bot. Den

myndigheterna. =:= För
Idun af dr John Landquist.

svenska nationen har velat bli liten och kan ej mera ändra sin loff. Men den skall icke söka förtränga sitt medvetande om att denna litenhet är smälek och fattigdom, en karg jordmån för allt initiativ och alltid en fara för depravation: en pröfning mera än en ödets nåd. Den fattigas och maktlösas revanschtanke, den "att inom Sveriges gräns eröfra Finland åter", må väl i viss mån ha gått i uppfyllelse, dock ej i en grad, som förmår utplåna det gamla samvetsagget. Den svenska nationen må alljämt till sin nytta dragas därmed. Det är därvid en naturlig och riktig känsla, som bjuder oss att åtminstone kasta sympatiens och en fredligt gynnande sträfvens småmynt, hur ringa de må vara, ned i en icke afbetalbar skuld till Finland.

Professor Werner Söderhjelm är hufvudmannen för en af det svenska Finlands förnämsta och vidast utgrenade kultursläkter. Den Söderhjelmiska familjen är gammal svensk adel. Den härstammar från Södermanland. Den förste kände stamfadern var sörmländsk bonde; hans son, Nicolaus Malmenius, dog som kyrkoherde i Aspö församling 1650 och ligger begrafven i Strängnäs domkyrka. Med dennes son Lars Malmén,

Ode till Tystnadens genia.

NÄR HAFVETS DYNING TILL MITT FÖNSTER FÖRES blott som ett sakta sus i musselskal, då kommer Du, hvars steg och röst ej höres, gåtfulla Genia, och lägger sval din hand på pannan och min själ beröres af vallmodoften från ditt mörka hår. Som tröttadt barn jag vaggas på din arm. Din dunkla slöja kring mitt hufvud slår, en djupröd drufva glöder vid din barm...

Men mången natt jag suttit vid din sida på klippans håll vid hafvets öde strand och spanat ut i fjärran-rymder vida. Intill ditt öra höll din ena hand en snäcka lyft, som skulle du förbida i lyssnande en underbar musik, hvars eko gått ur droppstensgrottors stalp i evighet med vindars melodik till säfvens sorl och böljors svala skvalp.

En annan natt jag såg din skepnad böja på knä inför en mossgrå altarsten och dina armar upp mot rymden höja. Som sorgeflor i månens skira sken för blåsten fladdrade din svarta slöja.

Om altarrunden slöt en grön girland af våta ormbunksblad. — Från midnattsstund till morgonväkt med nytänd gryningsrand du dröjde så i denna popPELLUND.

Och ofta, ofta, när du böjt dig stilla i blid hugsvalan till min hufvudgård, min blick har sökt igenom mörkrets villa en skymt af dina ögons dunkla värld. Men fåfängt var att nattens sömn förspilla med spörjande och spaning. Ej ett drag ditt anlet röjde bakom täta flor... Af sorgen böjd, vid öppen sarkofag förgäfves jag ditt väsens namn besvor...

O Modersgenia, som vår vagga hägnar med sömnens vingar mot vårt första kval, din frid som dagg på frötta sinnen regnar. Du för oss lätt till Drömmens blåa sal, när sargad själ för dagens mödor segnar. Kring febertinning lindas sval din krans, och som en hvisknings fläkt förnimma vi: Snart skall vår lefnads sista dissonans upplösas i din fulla harmoni.

EINAR EKSTRAND.

häradshöfding i Gotlands norra härad, blef släkten 1693 adlad och tilldelades namnet Söderhjelm. Af professor Söderhjelm förfäder under nästa århundrade var den äldre major vid Dalregementet och den yngre brukspatron i Västmanland. Med dennes son, Johan Otto Söderhjelm, flyttade släkten öfver till Finland af anledning att han under finska kriget utnämns till kapten vid Österbottens regemente; han utmärkte sig i kriget, särskildt som Sandels' underbälhufvare vid Kuopio. Professor Söderhjelm's far slutligen var en synnerligen ansedd man i Finland; han utnämndes 1897 till prokurator i K. Senaten. Han begagnade sin ställning som lagarnas väktare att verka för sitt lands skydd i all den utsträckning han förmådde, och det berättas om honom i en minnesskrift att han med sitt bestämde uppträdande lyckades tillvinna sig respekt hos Bobrikoff själf. Af hans 11 barn är professor Söderhjelm äldste sonen.

Verner Söderhjelm härstammar sålunda från en svensk krigar- och ämbetsmannasläkt, dugande och hedrad i alla generationer så långt tillbaka man kan skönja den i tiderna. Man är böjd att igenkänna fädrens karaktär i vikten och arbetskraften, fastheten och klokheten, som utmärka hans person.

Söderhjelm har varit vetenskapligt verksam på två skilda områden, som romansk filolog och som litteraturhistoriker. I den förra egenskapen har han bland annat utgifvit en fransk språklära och en fransk elementärbok. 1898 utnämndes han till professor i germanisk och romanisk filologi vid Alexanderuniversitetet i Helsingfors, en professur, som han sedermera utbytt mot den han nu innehar. Det förefaller ha varit fosterländska motiv, som afgjort hans studiers nya inriktning åt det litterära hållet, då han genom författarverksamhet hade särskilda utsikter att göra en insats i sitt lands kultur. Hans första större litteraturhistoriska arbete var hans 1900 utkomna monografi öfver den då för några år sedan bortgångne diktaren Karl August Tavaststjärna. Han ville därmed resa en minnesvård öfver det samtida Finlands största svenskspråkiga skald, som dessutom varit hans ungdomsvän. Detta arbete har redan i fullt mått de förtjänster, som framför allt utmärka Söderhjelm's litteraturhistoriska författarskap: grundlighet, oväld och kritisk klarsyn. Han ger i sin bok en mycket tillförlitlig och mycket klar bild af Tavaststjärna som personlighet och som författare såväl i hans utmärkta egenskaper som i hans begränsning.

Till en ännu större uppgift gick Söderhjelm, då han med anledning af hundraårsminnet af Runebergs födelse skref sitt stora arbete i två band om den svensk-finske nationalskalden. Det innehåller en utförlig skildring af Runebergs lif jämte de miljöer, i hvilka det från barndomen förflöt, och en ingående analys af hans diktning. Det är gifvelvis Runebergs litteraturens hittills förnämligaste verk.

Senare litteraturhistoriska arbeten af Söderhjelm äro Studier i fransk berättarkonst (1910) som ger en högst intressant framställning af 1400-talets franska novellkonst, och den kulturhistoriskt värdefulla skildringen af den italienska renässanspoeten Francesco Maria Molzas lefverne och diktning (1911). En frukt af samarbete med den i förtid bortgångne brodern Torsten Söderhjelm var boken Italiensk renässans, hvilken som känt blifvit mycket läst och skattad i Sverige. 1913 utgaf Söderhjelm en essaysamling Profiler ur finskt kulturlif, som skildrade personligheter och

Inez Wigert.

En lärarinna i sin pryddo.

GAMLA LÄRARE OCH LÄRARINNOR HA I allmänhet en långt större bekantskapskrets än andra människor. Men fru Inez Wigert torde ta priset af alla sina kolleger. Inte bara därför, att hon verkat som lärarinna i franska under ett halft hundra år. Inte heller därför att hon medhunnit ett större antal lektioner under hvar och ett af dessa år än en vanlig språklärare skulle kunna tänka på. Utan först och sist därför att hon aldrig glömmet sina elever och de icke henne. "J'ai un coeur d'artichoc avec une feuille pour tous mes élèves", säger hon. Och att eleverna genägda denna minnesgodhet därom gaf hennes nyligen inträffade 70-årsdag ett tydligt vittnesmål. Hennes hem var öfversäladt med blommor, och på hennes bord lågo högar af telegram.

Hon räknar elever i åldern mellan 5 och 74-år. Hon har sina skolflickor i Franska skolan, där hon verkat i 31 år, men hon läser också med privatister, unga militärer, ingenjörer, generaldirektörer, politiker, gamla fruar. Hon har ännu elever, som hon gaf den första lektionen för 40 år sen och hon började morgonen efter 70-årsdagen med en alldeles ny elev. Hennes oerhörda popularitet som lärarinna beror nog inte bara på att hon kan det språk, som i bokstaflig mening är hennes modersmål, och att hon förstår undervisningens konst. Hennes stora vitalitet och brinnande intresse för undervisningen måste stimulera eleven kolossalt. Fru Wigert, som både på fäderne- och mödernesidan har påbrå från gamla franska aristokrattfamiljer, har fått i gifva från sitt Frankrike ett temperament, som är sällsynt bland oss nordbor. Och till lycka för henne och hennes elever har hon just i undervisningen funnit det rätta utloppet för sina krafter. Att lära folk franska är helt och uteslutande roligt, och hvad lektionerna i Franska skolan angår, så är det ett efterlängtat nöje, som inte ens kan kallas arbete. Hon kan också som sina hufvudintressen nämna barnen, arbetet och skolan. Till arbetet får räknas de öfversättningar till franska hon gör för svenska maskinfirmer af reklamroschyrer för deras fabrikat. Motor-plogar, hydrauliska pressar och fotogenkök, allt är lika intressant, lika spännande och roligt att tränga in i.

En verksamhet, som fru Wigert fordom sysslade med, var genomgående af öfversättningar från franska för Dramatiska teatern, och många förfärliga grodor blefvo därmed bragta ur världen. Som hvilade på lediga stunder sysslar fru Wigert med sina memoarer — blott för barnens räkning säger hon. Förr skref hon dock för en större publik, då hon var en omtyckt medarbetare i Dag. Nyheter och andra dagliga tidningar, någon gång äfven i Idun.

Fru Wigert har den sanna arbetarens önskan att få dö på sin post — att inte många timmar måtte förflyta mellan hennes sista lektion och hennes sista stund.

Och om någonsin en arbetare var det, så kan väl hon anses vara en sådan lön värd.

kulturrörelser i 1800-talets och det samtida Finland; här märkas bland annat essayer om Albert Edelfelt, om genombrottet i modern finsk berättarkonst och om en märklig finsk politiskt kondottiere Becher-Bey, som spelat en viss roll i 1900-talets europeiska politik. Senast utkom af Söderhjelm den stora Levertinsmonografiens första band (1914).

Men de litteraturhistoriska verken, hur talrika och respektabla de än äro, utgöra likväl blott en del af professor Söderhjelm's intensiva och mångsidiga litterära verksamhet. Som litteraturkritiker i Helsingfors-tidningen Hufvudstadsbladet och i tidskriften Nya Argus har han varit förmedlare till Finland af allmän europeisk och svensk litteratur. A andra sidan har han också både som öfversättare från finskan och som journalist presenterat finskspråkig litteratur för svensk publik. I den finska språkfrågan har Söderhjelm närmast anslutit sig till ungfennomanerna. Han har verkat för de bägge språkpartiernas erkännande af hvaradera språkets berättigande och för utbredningen inom bägge af den enande känslan af ett gemensamt fosterland. Under pseudonymen Pekka Malm har han utgifvit en roman Brytningstider (1901), som behandlar språkfrågan. Söderhjelm ser utan bitterhet på den utkämpade språkstriden. I en framställning däraf för utländsk publik skrifer han att om kampen haft åtskilliga beklagliga sidor, så har dock denna täflan liksom all täflan, äfven haft lyckliga verkningar; och när det gäller den gemensamma nationella frågan, ha de bägge partierna alltmör slutit sig tillsammans.

Genom sitt anseende och sina vidsträckta utländska förbindelser har Söderhjelm under gångna år utmärkt kunnat representera Finland och föra dess talan för en europeisk publik. Säschildt i fransk press har han upprepade gånger skildrat finsk kultur och innebörden af Finlands rättskamp mot det ryska självhärskardömet.

Gifvelvis har en patriot och kulturpersonlighet af hans mått icke kunnat ses med milda ögon af den ryska styrelsen. Nu har man gått därtill att försäkra sig om hans person. Vi må väl hoppas att han blir frigifven och att den 57-årige mannen icke underkastas en behandling, som bryter eller skadar honom. Men den erfarenhet man har lämnat tyvärr ingen säkerhet därom.

Den enstaka händelse, som nu förefallit, ger liksom hela det ryska system, som på sista åren allt strängare tillämpats mot Finland, anledning att åter tänka på de starka ord Ellen Key efter ett besök i Finland strax efter det den nya regimen inleddes redan år 1900 skref i sin bok Finland och Ryssland. Det är ej ur vägen att nu citera dem:

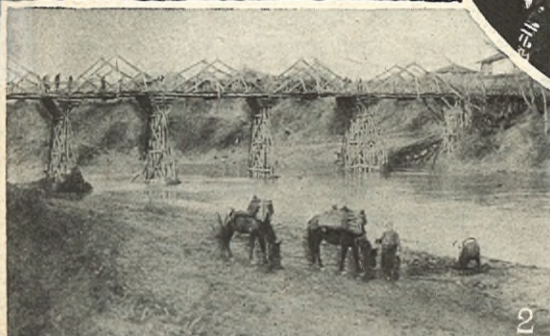
"Jag såg ett folk, stadda i denna heliga strid, den strid, som i Europa började på Marathons valplats: striden mellan hellener och barbarer, dessa eviga fiender, mellan väster- och österland, dessa ännu oförenade motsatser! I denna strid hade tillförene — här vid Finska vikens stränder eller på Europas slagfält — svenskar och finnar blödt tillsammans, segrat tillsammans! Nu kämpa finnarna striden ensamma, kämpa den med andra ädlare vapen. Men äfven nu är Finland vår blodiga sköld. Och det var med rörelse jag kände mig i samklang med hela den svenska folk känslan, då jag, vid tanken på finnarnas nuvarande läge, fylld af minnenas tacksamhet, af nuets sorg i mitt hjärta upprepade det gamla löffesordet:

Broder, förrän jag förgäter dig, må min högra hand förtorkas!"

UR KRIGS- KRÖNIKAN

1. En tysk krigarfamilj, bayraren Georg Straub, en veteran från kriget 1870-71, med sin hustru och sina nio söner. 2. Den stora träbron vid Sjak, den enda infartsvägen från landsidan till Durazzo. 3. Verkan af en zeppelinbomb på ett boningshus vid rue Ménilmontant i Paris. 4. Rege- ringsbyggnaden i den albanesiska staden Kroja. 5. Gata i Liverpool. 6. Från det tyska muhammedanfänglägret. Maten hämtas. 7. Den 16-åriga Madeleine Damnion och hennes 14-åriga broder, som ända sedan krigets ut- brott arbetat vid ett fällbageri i norra Frankrike. 8. Prinsen af Wales rustad för att fara till fronten. 9. En tysk röda-kors-syster.

barderats vid den senaste zeppelin- raiden mot Englands ostkust. 6. Hufvudgatan i Alvona i Albanien. 7. En montenegrisk och en fransk soldat på en gata i Lyon. 8. Från det tyska muhammedanfänglägret. Maten hämtas. 9. Den 16-åriga Madeleine Damnion och hennes 14-åriga broder, som ända sedan krigets ut- brott arbetat vid ett fällbageri i norra Frankrike. 10. Prinsen af Wales rustad för att fara till fronten. 11. En tysk röda-kors-syster.

VÅR LANDSTORM I FÄLT.

Under den sistförflutna veckan har Stockholms landstormsbefäl företagit några dagars öfningar vid Hägerstalund norr om huvudstaden, från hvilka lifliga manövrer vi här meddela några bilder. 1. Kommendanten öfverste Rosenblad inspekterar landstormskompaniet. Till höger om kommendanten synes kompanichefen professor Tor Jonsson. 2.

Spaningspatrull på framryckning under besvärliga förhållanden. 3. Landstormsmännen på väg, till Centralstationen. 4. Förpatrull i strid. 5. Sjukvården i arbete. En sårad får benet spjäladt med geväret. 6 Öfningsledaren kapten Malling. 7. En sårad kamrat. 8. Under eldgifning. 9. Goulaschkanonen, som lagar mat för 120 personer. :- :- :-

På bröllopsresa till indianerna.

Af Ester Bolinder.

Fru Ester Bolinder.

»DE NYGIFTA AFRESTE MED NATTSNALL-tåget på en bröllopsresa till kontinenten», brukar det stå att läsa i tidningarna, eller stod åtminstone före krigsutbrottet, då ungt folk ur välsituerade kretsar firat bröllop. Men en bröllopsresa till indianerna gör inte hvem som helst från Ultima Thule, och Idun anser sig därför bjuda sin läsekrets något osedvanligt med dessa skildringar af fru Ester Bolinder, som tillsammans med sin make, amanuensen Gustaf Bolinder, omedelbart efter det deras bröllop stått, begaf sig på en vetenskaplig forskningsfärd till norra Syd-Amerikas indianer. Färden gick öfver England till en liten ort i norra Columbia, Santa Marta, som ligger en dagsresa från Panama-kanalen. Därifrån ställdes kosan till kaffeplantagerna på bergssluttningarna och sedan till de mera eller mindre vilda indianstammarna i dessa trakter. — Det unga paret har nu lyckligt och väl återkommit till Sverige efter en för den etnografiska vetenskapen givande expedition, och några af sina erfarenheter från resan skildrar fru B. för Iduns läsekrets i en kort, intressant artikelserie, som påbörjas i detta nummer.

Amanuensen Gustaf Bolinder.

I. Lifvet i Kaffebergen.

Sierra Nevada de Santa Marta poststämp. datum.

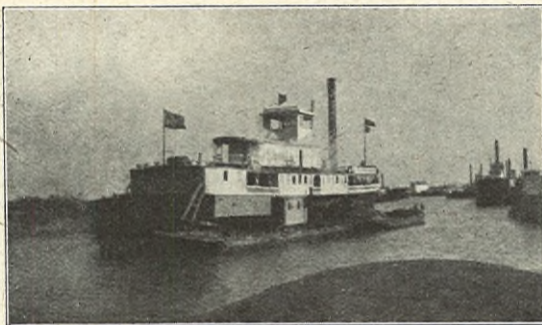
»VARLIGT», TÄNKA NOG MÅNGA därhemma, för hvilka kaffet är kärt. "Nevadan" frambingar också bland det bästa kaffe i världen. Men det kan kanske, trots detta och den yppiga, tropiska växtheten, ha sina sidor ändå att lefva i Kaffebergen. Jag vill strax berätta lifet om "sidorna".

Min make och jag begäfvos oss efter ankomsten hit snarast möjligt upp i bergen. Vi ville först och främst undersöka, om där fanns lämningar efter indiansk kultur och äfven studera kaffe- och sockerodlingen något.

Det är många nya erfarenheter för en norrländska häruppe, om också landskapet något påminner om vårt land.

Det underbaraste är gifvet urskogen. Man njuter obeskrifligt, då man endast behöver rida genom den på en säker mulåsa, men när man är tvungen kampera där, ovan och obekant med landet, är det värre. Urskogen öfverflödar visserligen på ståtliga träd, underbara ormbunkar och vackra blommor, men också på giftiga ormar, ödlor och insekter, de sistnämnda i otrolig mängd. Jag minns första dagen vi redo där. Min make klättrade upp för en brant för att hämta några utomordentliga orkidéer. Ett par stora ormar jagades upp och ringlade sin väg, men han fick blommorna. De voro fulla af myror, gelingar och allehanda kryp, och när vi skakade blommorna, föllo bladen af. Så är det med nästan alla urskogens blomster. Se, men inte röra!

Otaliga ormar och giftiga ödlor ha vi träffat på i skogarna, men de kila vanligtvis sin väg, skrämde af bullret. Värre äro insekterna. Lianerna, som hänga öfver vägen, äro ofta fullsatta med stickande, otrefliga myror. Hvarje kväll måste man noga se efter, om ej giftiga fästingar bitit sig fast eller om någon sandloppa varit framme och lagt ägg under naglarna. Ett fäit slutande fält är nödvändigt med vattentätt golf och moskitodörr, eljes blir det snart fullt af insekter.

Flodångare på Magdalenafloden.

Plåtkoffertar äro bäst för packningen. Ofta har jag blifvit illa biten af insekter, men ändå skola de dagar jag tillbragte i urskogen höra till mina käraste minnen från tropikerna. Ingen fantasi kan utmåla den mer underbara för sig än den i verkligheten är. Skyhöga träd, ståtliga palmer, hundratals arter af frädliga ormbunkar, öfverväxta, nästan kvädda af lianer och underliga blommor.

Men jag skulle ju berätta något om kaffet! Högt uppe i bergen på 1,000 till 1,500 m. öfver hafvet har man röjt för de väldiga kaffeplanteringarna. Man går fram med yxa först, sedan med eld, det är enda sättet att få bukt med skogen, som växer till otroligt hastigt. Intet af timret kan tas tillvara; det finns ingen möjlighet att forsla bort det. Dyrbara träslag, mahogny, ceder och allehanda färgträd brinna ned och det doftar af välluktande trä!

En infödings hydda i Kaffebergen.

Det är en vacker syn, när urskogen brinner, men på samma gång skär det en i hjärtat att se förödelsen.

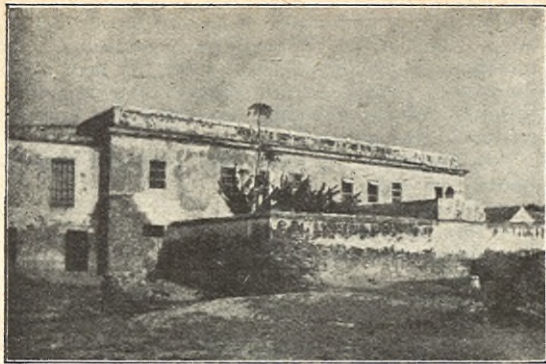
I stället för det förstörda, planterar man nu smärre träd, som gifva god skugga. Kaffet behöver nämligen skugga för att kunna trivas. Men i skuggan trivas äfven insekter. Särskildt älskade af insekter äro kaffeplanteringarna den tid, då den vackra, röda frukten, som innehåller kaffebönorna, skördas, d. v. s. från december till mars. I motsats till kaffet vill sockret ha sol, därför ter sig en sockerplantering som en enda stor grönskande äng. De nordamerikanska eller engelska haciendorna här uppe äro vackert byggda — små, lätta trähus, luftiga och ljusa — samt omgifna af rosor. Rosor, rosor öfverallt! På en af plantagerna hade man 36 olika rosorarter! Tyvärr upptäckte vi snart, att kaffe och rosor var nästan det enda, som fanns.

Ingenting älbart frambringas häruppe utom litet frukt. All mat och alla utensilier i öfrigt måste tas från kusten, dit det är en dagsresa med mulåsnor. Köttet t. ex. blir inte värst godt af den transporten. — Det gäller i öfrigt hela kusten att ingenting tillverkas där, allt importeras, t. o. m. majs, kakao, salt och annat, som landet själf producerar. Amerikanskorna äro dessutom inga goda husmödrar, utan låta de infödda, smutsiga tjänarna helt och hållet sköta hushållet, Af den enformiga kosten var det särskildt en förskräcklig inhemska soppa, som vi aldrig kunde fördrå, trots vi voro rätt så härdade vid det laget. Den var beredd af smält svinfett, s. k. manteca, majs mjöl, lök och något salt. Dess konsistens liknade närmast klister. I detta simmade förutom myror och mygg äfven några hårdkokta kalkonäggulor. Denna soppa förekom minst två gånger hvarje dag, lunch och middag. Den kolumbianska mallagningskonsten står enligt samsstämmiga vittnesbörd mycket lågt, under det man i Mexico och Costa Rica har förträffliga nationalrätter. Därom skall jag tala mera nästa gång, då jag hoppas få tillfälle skildra det infödda folklivet lifet, sedan jag här berättat om européens lif härute.

Någon större omväxling erbjuder detta

Den lille trumpetaren.

Novell af HOLGER JOHANSON.

Ett något förfallet "palats" i kuststaden Santo Monte.

inte. Vi voro för vår del efter en vecka grundligt utledsna på vistelsen vid kaffeplantaget, den storslagna, men dystra utsikten, regnmolnen, som hvarje eftermiddag insvepte oss, och de högtidliga måltiderna, där man sitter uppsträckt i "evening-dress" och intar en föda, ej ens värdig våra hederliga svin.

Klimatet häruppe är gifvelvis bättre än i de varma lågländerna. Framför allt är det svalare här. Men lukten häruppe är ej hälsosam. Ej heller blir man glad af det ständiga regnandet. Det regnar åtta månader på året! Tänk, åtta månaders regn, visserligen mestadels med uppehåll om förmiddagarna, men ändå!

Hvarje morgon komma molnen drifvande nerifrån det heta kustlandet — de stiga högre — huset insvepes i kall, fuktig dimma, och så kommer regnet! Inte ett vanligt hemmregn. Det är inte en dusch, det är som när man slår ut ett ämbar vatten.

Det är lustigt nog, att européer på kusten alltid längta upp till de svala Kaffebergen —. Och européer i Kaffebergen längta alltid ner till den torra, heta kusten. För min del föredrar jag kusten, trots moskitera och de fyrtio graderna i skuggan!

Häruppe i bergen möta vi de första indianerna, som komma hit för att arbeta från sina byar högt uppe i fjällen. Förhållandet mellan dem och de hvita tyckes vara ganska godt numera, men förr rasade här vilda strider och det fanns ännu ruiner af förstörda spanska fästen bland "fincorna", som odlingarna kallas här.

Indianerna bo här i hyddor, som till det inre äro indianska, till det yttre mera kolumbianska. Alltid ha de en liten "finca" med kaffe, som de dock bara sälja, socker, potatis, apelsiner och alla möjliga tropiska och subtropiska frukter.

Här finnas också sedan gammalt kolumbianska plantageägare. De äro både vänliga och gästfria, men från vår synpunkt är det ett något kuriöst folk. De äro förmögna nog, men levfa enklare än torpare hemma, de klä sig i trasor, de gå aldrig, bara rida och äro allesammans släkt. Där fanns en gammal man, don Crispin, som var pappa, farfar eller morbror med hela provinsen, tror jag. En ställig gammal boftyp, ständigt klädd i väldig halmhatt, trasiga byxor, tofflor med stora silfverspännen och en brokig ponchs. Detta är ett plagg, som ser ut som en fransad badhandduk och brukar vara helare, om också ej renare än de öfriga kläderna. Ponchon har ett hål i midten, där hufvudet stickes ut.

På de kolumbianska plantagen finnas rika arkeologiska fyndorter. Dit fara min make och jag efter regnidagens slut och hoppas då få göra närmare bekantskap med de "vilda" indianerna, som min make under en mycket besvärlig färd redan besökt.

RÄTTELSE.

I artikeln "Bröllopet på Leufsta" i näst föregående nummer står i underrubriken friherre Carl de Geer, skall vara friherre Louis de Geer, hvilket också framgår af artikelns ordalydelse.

DEN LILLE TRUMPETAREN VAR EN äkta parisergamin, fräck, tjuvpojsaktig och kvick. Han hade födts i Montmartres inpyrda, förorenade luft af någon moder, som han icke kände till, någon af dessa obskura kvinnor, hvilka lämna sina barn vind för våg i världsstadens opålitliga haf. Han hade några dagar gammal hamnat på en barnuppfostringsanstalt, där man med tiden inpräntade i honom de första grunderna att läsa och skriva och uppföra sig som en ordentlig karl. När man seder ansåg honom tillräckligt stor att föda och klara sig själf, skickades han som en sextonårig väl-dresserad pojke till tjugoförsta linierementet, hvarest han fick anställning som trumpetare vid tionde kompaniet.

Jean Bastien Pluquard, hvilket namn han erhållit i dopet, blef tionde kompaniets förklarade gunstling. Han var just en sådan tokrolig, själfvändig byting, som tillvann sig de glädiga och temperamentsfulla franska soldaternas odelade sympati och beundran. Många voro äfven de historier, som cirkulerade om honom.

Till exempel hur tjocke Lagarde, hvilken tagit bondpermission en kväll, glad till humöret att ha träffat Loulou, kokotten från Montparnasse, och lifvad in i själen att ha undslupit vakten, kom smygande in som en katt i kasernen, men drullade omkull på ett snöre, spändt vid hans säng af den skälmen Jean, hvarvid han väckte hela logementet.

Och den där tillställningen sen på Jean Pluquards sjuttonåriga födelsedag, då han lofvade bjuda några af tokstollarna på gammalt vin.

Ett bord var dukadt i kasernen med en hel rad af glas och två vinbuteljer. Alla de inbjudna voro församlade, belåtna att få ett godt glas vin. Tjocke Lagarde gick omkring och smackade, synade noga etiketterna och läste högt.

Chateau Lafite 1880. Jo, jag tackar. Très bien. Och Jean hällde i glaset, flinade och skrek.

— Nu ska ni få dricka vin så ni spricker! Jag har en butelj på huk till!

Tjocke Lagarde sken af belåtenhet. Han fattade ett af glaset, harsklade strupen och sade.

— Jean Pluquard! Du fyller sjutton år i dag och bjuder oss på vin, heder och tack därför. Du minnes kanhända den gång du spändt ett snöre vid min säng, så jag snafvade. Jag har nu glömt det där sättyget och förlåter dig. Kamrater, fatten edra glas och låtom oss dricka Jean Pluquards, trumpetarens skål.

Alla grepo sina glas. Lagarde var ett godt stycke före dem i deras angenäma förehafvande. Han fömde glaset i ett enda tag, men spottade hastigt ut det som han hade kvar i munnen och skrek:

— Ah, din spjufver, du har slagit i svagdricka! Jean hade retirerat mot dörren. Han ropade, i det han höll på att kikna af skraff:

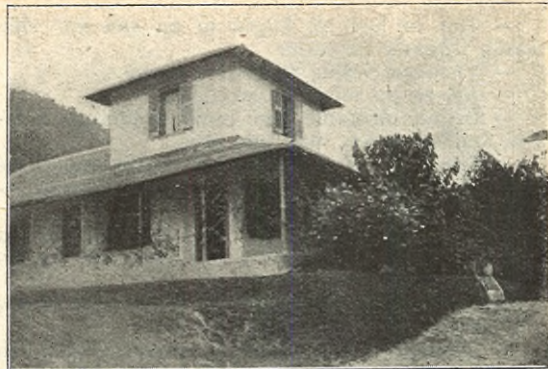
— Vill ni ha mera vin, Lagarde! Jag ska hämta! Ni ska få så mycket att ni spricker — af ilska, ha ha ha!

Kamraterna skrattade, så att de lågo dubbla. Lagarde jagade ursinnig efter Jean för att klä upp honom, men Jean kom undan och sprang öfver till marketenterskan, som hade förärat honom de fina tombuteljerna från officersmännen, och berättade allt för henne, så att äfven hon fick roligt i sin tur.

En vacker dag fingo de emellerlid andra saker att tänka på. Ryktet om ett förestående krigsutbrott mot Tyskland började cirkulera. Efter ryktet kom mobiliseringen. Och femte armékåren, inclusive tjugoförsta linierementet beordrades att omedelbart afresa till Lofhringska gränsen. Den lille trumpetaren jublade och klappade händerna af förtjusning. Han tyckte, att det skulle

Författarinnan och två infödingar utgrävande indiografvar.

Amerikansk kaffe hacienda i Kaffebergen.

bli utomordentligt roligt att få komma ut och kriga.

Tjugoförsta linierementet hade lägrat sig vid en liten by vid gränsen. Man hade slagit ett godt läger, gjort kokpropar och inrättadt det fämligen bekvämt åt sig.

Jean hade fått dela tält med Lagarde och två inan och utgjorde fjärde man i deras mafflag.

Efter det Jean kommenderats att blåsa till skaffning, kilade han och Lagarde i väg till intendenturen efter kött, där Lagarde kiffade till sig ett bra stycke.

— Här ha vi en finare bit oxkött, som ska smaka godt, förkunnade Lagarde och slängde köttet till Jean. Bär det du, men tappa det inte i smutsen, din slarfver.

— Kokött, menar ni väl, Lagarde.

— Håll fruten på dej och kom, ska vi skaffa rötter till spadet, så få vi en läcker soppa.

Så traskade de bort till en bondstuga med en liten trädgårdstjappa omkring, ett ställe som Lagarde uppsnappat under sin rekognoscering efter färsk grönsaker. Först gick Lagarde, sedan Jean, kånkande på köttet, allt under det han härmade tjocke Lagardes säfliga och rullande gång.

Då de kommo fram till farstuviksten, dunkade Lagarde med knytnäven på dörren och ropade med myndig stämma:

— Öppna i Frankrikes namn!

Jean fann sig äfven föranlåten tillägga:

— Öppna, bondbassar, annars skjuter vil!

— Tig, skrek Lagarde och måttade ett slag efter Jean, samtidigt som en liten torr, darrande gumma öppnade.

Lagarde gjorde en flyktig honnör mot den löjligt lilla käppin på hans stora hufvud och sade i kommandoton:

— Mor, långa fort hit med lite rötter att koka soppa på.

— Jag har inga rötter. Jag är så fattig, gnällde gumman.

— Ah, strunt, inföll Jean. Mor, som har ett sånt praktigt grönsaksland här.

— Det är så litet, så litet, men om ni är snälla mot gumman, ska ni få till en soppa, hvar på hon knallade bort och drog upp några rötter, som Jean tog emot och sade med len röst:

— Tack, mor, det här gör hon inte för sista gången.

Därpå vinkade de adjö och tågade förnöjda till lägerplatsen, där de andra två redan skaffat vatten och bränsle, tändt eld under grytan, så att vattnet höll på att koka.

Måtraket Lagarde var kok. Han plumsade ner köttet i grytan, skar morötterna i bitar, och då köttet var kokt, dränkte han dem i buljongen.

När maten var färdiglagad, blef den verkligen utmärkt. Buljong och rötter, oxkött och potatis. Det var gentilemang. De åto så de blefvo som stinna galtar, ty lägerlivet och landluften hade gjort, att de fått en brinnande aptit.

Lagarde fände därefter en cigarett, sträckte ut sig till sin fulla längd utanför tältet, och de andra följde exemplet, utom Jean, som kröp tyst bakom Lagarde och kiffade honom med ett grässtrå i ansiktet. Lagarde kliade sig i ansiktet, viftade med handen och vrålade.

—Förbannade flugor!

Men Jean fortsatte, vridande sig af skraff, att kiffa Lagarde än på näsan, än i örat, än på munnen, tills denne reste sig upp, förargad, i sittande ställning och fick se, att det var Jean.

— Ah vet hut, din slyngel, utbrast Lagarde och kastade en jordkoka efter honom, hvarefter han sträckte ut sig igen, gäspade och sade:

— Det här gossar, är, ta mig sjutton kuckemafens att få komma ut på bondvischan, äta och lata sig.

— Vänta tills "les alboches" komma, får ni lagom lata er, inflikade Jean.

— "Les alboches". Hå hå hå, lugn i stormen bara, det är ingen fara, deklamerade Lagarde med en gäspning.

Dagen förflöt lugnt och stilla och framåt kvällen blåstes tapto som vanligt.

— Har ni lust att krypa in en sån här stilig kväll, frågade Lagarde.

— Vi måste välan, svarade de andra.

— Åh, se go affon, ni är rädda.

— Bravo, utropade Jean piggt. Lindebarn sofva vid den här tiden, men inte män.

— Men en sak, förstår ni, vi måste ligga, när löjtnant Guillon gör rondan, återtog Lagarde. — Seså, du håller vakt, Jean.

De gingo in i fältet och Jean kröp beredvilligt ner på alla fyra och stack ut näsan och ögonen nedanför fältduken.

Det dröjde icke heller länge, förrän han iakttog en person, som kom sakta gående.

— Löjtnant Guillon kommer, hviskade Jean. Nu ska vi minsann sofva. Det här var skojigt.

Och som på ett gifvet tecken bredde de kapporna öfver sig och började utföra en snarkkonseri, där Jean icke minst bidrog att göra sig gällande.

Löjtnant Guillon kastade några blickar in i fältet, gick vidare och tänkte:

— Jo, de kunna dra riktiga timmerstockar, de där.

Men några minuter senare satte de sig upp och skrattade af hjärtans lust.

— Ha ha ha! Nu kunde vi allt lura honom, utbrast och flinade Jean.

Därpå väntade de ännu en stund, förvissade om att deras öfvervakare försvunnit, och kröpo sedan ut och satte sig i en ring utanför fältet.

Kvällen var en af dessa härliga, milda augustikvällar. Det kolsvarta mörkret hade utbredt sig öfver landet och på den stjärnklara, blixtrande himlen utstrålade från fullmånen ett gulhvitt sken, en belysning, som gaf en magisk, fantastisk prägel åt lägret, de tusentals små fälten, de långa raderna af gevärskopplarna, och de fyra männen, som sutto utanför sitt fält.

Lagarde fände en cigarrett, drog ett par bloss och lät den gå laget rundt.

Då det blef Jeans tur, hann han tillfället vara inne att riktigt tillgodose sig denna njutning. Han drog kraftiga halsbloss gång på gång, maganiserade oerhörda kvantiteter af rök i munnen så att kinderna पोस्ते ut som smörbrön, hvarpå han blåste ut röken genom mun och näsa, tills Lagarde såg sig nödsakad att yttra:

— Hit med cigarretten genast. Ska du röka upp den, ditt nö, hvad!

Jean steg upp, bockade sig djupt och räckte återstoden af det åtrådda njutningsmedlet, sägande:

— Tack, herr Lagarde, så rysligt mycket. Ni var ofantligt vänlig, som lät mig smaka.

Lagarde ryckte till sig den, försökte dra ett sista bloss, men brände sig på läpparna, hvarpå han slängde stumpan ifrån sig och svarade.

— Tack, pojkljummel.

Det uppsod en stunds tystnad. Männens blickar gleda sakta utöfver lägret. De tyckte inom sig själfva, att det var något märkvärdigt, outgrundligt i månskenet. De kände sig som om de lefvat i miljön till en spökhistoria, som de i barnomsdagar hört berättad vid kvällsskymning.

Jean betraktade himlen och stjärnorna och afbröt plötsligt tystnaden.

— Se, nu föll en stjärna!

— Hvar då, säg, hvar då, utropade de andra inresserade.

— Det är för sent. Den har fallit redan.

— Här är mycket vackert i kväll, utbrast Lagarde.

— Ja, men Paris är vackrare om kvällarna, förkunnade Jean.

— Paris och landet kunna inte jämföras, min gosse, återtog Lagarde. Ser du, landet vill jag likna vid en landlig oskuld, enkel, naiv och vidskeplig, men Paris däremot, en skön och kärleksfull kvinna med glittrande paljetter och vackra ben.

— Paris är en kokott, inflikade Jean.

Vid detta utfalande kunde icke Lagarde låta bli att tänka på Loulou, hvarför han sade:

— Jag undrar, hur länge vi få vara ute.

— Tills vi slagit öfverskarna, svarade Jean.

Det blef åter tyst en stund.

De andra soldaterna, som hela tiden tegat, väl vetande det omöjliga att sticka emellan med några ord, under det att Lagarde och Jean talade, spejade öronen vid meningen:

— Tills vi slagit öfverskarna.

Och då undrade de.

— Slå öfverskarna, hvarför?

— Ska jag sjunga för er om la'Fleurette et Kiri-kiri-ki, frågade Jean uppsluppen.

— Sjung, du gaphals, men väck ej lägret, svarade Lagarde.

Jean reste sig upp och föredrog en hel oförskämd ramsa af verser, som satte de andras skrattmuskler i rörelse. Upplifvad och hemma på sin mammas gata, började han därefter exekvera ett halft dussin Montmartrevisor med åtföljande danssprattlingar och tokerier.

— Hi hi hi, fnissade Lagarde. Han är bra tokig, hi hi hi.

Så smångom började den lille trumpetarens patriotiska känslor att komma i svalning och han övergick till att ropa.

Löjtnant Guillon hade hört skrälet. Han smög sig sakta till fältet, fick syn på hela detta sköna kotteri, som låg skraffande i månskenet och åhörde Jean Pluquards lifliga sång.

Han log, löjtnant Guillon, ty han kunde ej annat åt denna dråpliga anblick. Men då den lille trumpetaren hade skrikit ut sista strofen, klef löjtnant Guillon oförmodadt fram bakom fältet, grep Jean i kragen och sade barskt.

— Jaså, ligger ni och snarkar på det här sättet. Marsch in och lägg er allihop.

Det var som att slå ett ämbar kallt vatten öfver dem. De smögo sig skamflata in i fältet och kröpo ihop som snälla, lydiga barn.

När löjtnant Guillon sett, att de åter lågo på sina platser, gick han sakta därifrån. I hans ena ögonvrå saft emellertid en tår och han mumlade: — Trumpetaregossen är verkligen en äkta fransman.

Lagarde muttrade till Jean efter det löjtnanten försvunnit:

— Du kunde låtit bli att skrika så högt. Nu kanske vi bli rapporterade hela baket.

Därpå lade han sig på sidan och somnade, och det gjorde andra också.

Då solen påföljande morgon rullade upp på himlahalvvet gick revejen.

General Foundain hade suttit uppe hela natten, studerat kartan och gjort upp sina beräkningar. Han hade erhållit order ifrån högkvarteret att under dagens lopp börja offensiven mot tyskarna. Som det redan var bestämdt, att tjugoförsta linie-regementet skulle tjänstgöra som avantgarde, gaf han befallning om att regementet skulle vara marschfärdigt till framryckning inom en halftimma.

Tjocka Lagarde och Jean hade fått brådtom. De hade värmt upp kaffe, bredt smör på hvar sitt stycke bröd och åto för brinnande lifvet för att ej behöfva traska i väg med tomma magar.

— Hå hå, nu få de nog annat att göra än rapportera oss, framkastade Lagarde efter nersväljandet af en tugga.

— Jo jo men san — genmålde Jean bestämdt.

— Men ganska fråkigt att ge sig ifrån det här, utbrast Lagarde.

— Tråkigt, tvärtom roligt att få skubba efter tyskarna och ge dom på huden. Men då få vi allt akta oss för att vara så tjocka och lata som ni, Lagarde.

— Håll trynet, annars kastar jag flaskan i syna på dej!

— Kasta, Lagarde, men se till, att ni mättar rätt. Ska vi leka krig, hva? Jag är fransman och ni tysk.

— Blås till uppställning, trumpetare, kommanderade löjtnant Guillon.

Lagarde slängde flaskan i stället i sin tornister, och Jean sprang upp, fattade sin trumpet och blåste med runda kinder och sina lungors fulla kraft.

— Tut tut tutli tut tut.

Och därpå hördes den ena trumpetaren efter den andra uppta signalen.

Det hade ej heller gått många minuter förrän hela tjugoförsta linie-regementet stod uppställt i rotokolonn med gevär för fot.

Öfverste de Melän red på sitt svarta fuxsto jämsides fronten och inspekterade. Hans yttre förrådde typen af en gammal karsk militär. Ett ansikte med markerade drag, waxade, hvita mustascher och en blick, hvars skärpa soldater och befäl nog kände till. Men under denna hårda yta fanns det en glimt af humor och en tillgivenhet för soldaterna, som hade gjort honom mycket omtyckt bland dem.

Han hälsade hvarje kompani med ett ljudligt: God dag, gossar, och han hade alltid ett godt, förmanande ord att slänga till folket.

När han kom fram till tionde kompaniet, och man kommenderade: gif akt! sträckte den lille trumpetaren på sig och stod som en tennsoldat, och Lagarde ville ej heller visa sig sämre. Han bröstade sig och smällde ihop klackarna, så det ekade.

— God dag, gossar!

— God dag, öfverste, svarade ett hundratall gälla, grofva, skrofliga röster.

Öfverste de Melän höll in hästen ett tag. Han öfverfor kompaniet med sin skarpa blick och sade kort och militärskt.

— Soldater! I dag gäller det Frankrikes ära. Hvar och en göre sin plikt i medvetande därom.

Så red han hastigt vidare, och några minuter därefter satte sig hela regementet i rörelse fram öfver gränsen.

Till en början tyckte Lagarde det gick bra att marschera. På en sådan sval och skön morgon och med sådana uthvilade och stärkta kropps-

krafter, skulle man kunna fåga mot Berlin, om det knep. Men ju mer tiden gick, ju intensivare det otrefliga landsvägsdammets rykte, ju mer sveftdropparna tillrade nedför pannan och ömheden i fötterna gaf sig tillkänna, dessmera fick Lagarde en annan syn på saken.

Han sneglade på Jean, som gick lätt som en fjäder, och sade:

— Är du inte frött, hva?

— Inte ett dugg.

— Är du inte öm i fötterna?

— Nej.

— Sveftas du?

— Nej.

— Tror du vi få rasta snart?

— Inte förrn vi slagit "les alboches".

— Huh, puh, pustade Lagarde.

Efter en stund började Lagarde halta. Det värkte och sved och brände som eld i fötterna.

Till slut stötte han med gevärspipan i ryggen på Jean och sade lågmält:

— Du vore hyggelig, om du bar bössan ett litet ögonblick.

Jean tog stolt emot geväret och sade:

— Gärna. Ni tappar väl bara inte sugen, Lagarde.

Men Lagarde endast stönade och släpade sig fram. Han insöp en dammättad, unken luft, som luktade foitsveft och som kväljde honom. Dessutom plågades han af en våldsamt först, som gjorde honom reftlig till lynnet och som dref honom att högt ropa ordet: — Vatten!

Ett flertal soldater instämde och ropade äfven:

— Vatten! Rasta!

(Forts.)

Från scenen och estraden.

FÖR JAG VET EJ HVILKEN GÅNG I ORDNINGEN har det bekräftat sig att dramatisering af romanlitteraturens mästerverk utfaller till nackdel för diktverket. "Furst Myschkin", skådespel af Hjalmar Meidell efter Fedor Dostojevskis roman "Idioten", är till en fjärdedel den store ryssen och resten ett sensationsdrama af den sceniske omstufvaren. Hufvudpersonen med sin utomordentliga själsfinhet och sin allkärlek — mera en symbol för budordet: du skall älska din nästa som dig själf! än en varelse af kött och blod — kan knappast göras sceniskt möjlig, medan den däremot i författarens modellering och i belysningen af hans mäktiga och mystiska snille skänker läsaren förnimmelsen af något öfversvinnligt och gripande. De båda första akterna, i hvilka ett par egenomliga ryska figurer framställas, göra sig synnerligen bra och det fördelaktiga intrycket stärker ytterligare af stämningen i de heminteriörer, som upprullas och i hvilka diktarens ande är med. Men sedan blir det godt om grofva teatereffekter och billig romantik.

Herr Ekman klarar den änglalike unge mannen med det svaga hufvudet och det för all världens lidande ömmande hjärtat så måttfullt, att han aldrig hinner bli obehagligt sentimental, fru Brunius' Nastasja är skön och larmoyante som en fallen kvinna, men åtskilligt mindre ängel än hennes franska syster, född Dumas fils, och beträffande de många öfriga medspelande, fruarna Fahlman, Teje, Gibson samt herrar Klintberg, Brunius, Högel och Johansson finns endast godt att säga. Fru Tejes poetiska charme och fru Fahlmans humor utgöra ljuspunkterna i den mörka taflan.

På Kgl. teatern har m:me Andrejewa Skilondz sjungit Violetta i Verdis "Den vilseförda" och m:me Cahier, Amneris i "Aida", Carmen samt Ortrud i "Lohengrin" — och de båda mästerngöskorna ha naturligtvis dragit fullt hus och skaffat publiken några högtidskvällar.

Äfven Konsertföreningen skaffar vår musikpublik högtidskvällar medels cykeln af Beethovens nio symfonier, som föreningen programligt bjuder på. De sju första symfonierna äro redan framförda, och föreningens allt bättre och bättre samspelade orkester folkade de oförgångliga fondikterna med en glädjande konstnärlig omsorg.

För öfrigt dugga konserterna fätt, tydligen mer än musikbehovet påkallar. Jag antecknar fru Anna Hagelstams sångaffon, med ett kosmopolitiskt och vackert sjunget program, en rätt tilltalande konsert af violinisten Fritz Ahlberg, en för orgelvännerna gifvande orgelkonsert af direktör Otto Olsson och till sist Kamarmusikföreningens senaste måndagskonsert med konstellationen Beethoven-Brahms, som alltid ett skönhetsbad i toner för alla, som dyrka denna den noblaste af musikarter.

ARIEL.

Brio

är namnet på den nya kaffersättningen, som till den grad har det verkliga kaffets smak och fina arom att man ej kan skilja det från vanligt kaffe.

Pröfva själf och döml!

Säljes öfverallt å:
1/2 kg. 65 öre. 1/4 kg. 35 öre.
**BRIO-KAFFE-FABRIKEN,
NYRÖPING.**

Försök
Stekt gröt
af **SVALÖFS**
snabbkokande
KORNFLINGOR

Vet Ni att
Gahnelit
är ett utomordentligt
godt munvatten?
Försök eljest!

KÖKSALMANACK
Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 20-26 FEBR. 1916.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; förlorade ägg på krutong; mjölk; kaffe eller te med fina kax. Middag: Abborrfiléer med vinsås; plommonspäckad svinkarré med brynt potatis och salader; äpplen med maräng.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; strömmingslåda med stekt potatis; kaffe eller te. Middag: Kåldolmar med potatis; blåbärsoppa med klump.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; majsvälling; fransk omelett med sparrisstufning; mjölk; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Potatispudding med glaserade morötter, spenat och niuakelsås; apelsinris med apelsinsås.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall svinkarré (rester från söndag med potatisbullar och lingon); mjölk; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): rotpuré; kromgrädda med smör, pepparrot och potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; älsk matjessill med kokt potatis; ägg; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålsoppa med prinskorv; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorv med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxrullader med potatis och lingon; vinsoppa med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ragu på kött (rester från fredag);

kaffe eller te. Middag: Sillpudding med äggstanning; mondminkräm med mjölk.

RECEPT:

Förlorade ägg på krutong (f. 6 pers.). 6 helförlorade ägg, 6 skivor hvetebröd, 3 msk. smör (60 gr.).
Gräddsås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 1/2 lit. gräddolja, 1 msk. god köttsky, salt, hvitpeppar.
Till garnering: 1 1/2 hg. rökt skinka, 1 msk. smör (20 gr.).
Beredning: Brödskiivorna skäras aflånga, urhållkas och stekas vackert gulbruna i smöret. De uppläggas på varmt fat och på hvarje skifva lägges ett ägg.
Smör och mjöl fräsas 2 min., grädden och köttskyn tillsätts, hvar efter säs får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna och hålles öfver äggen. Skinkan skäres i fina strimlor, stekes i smöret och ströses i en krans omkr. hvarje ägg. Anrättningen garneras med persilja och serveras som frukosträtt.

Abborrfiléer med vinsås (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. abborre, 2 tsk. salt (10 gr.).
Till panering och stekning: 1 ägg, 2 msk. hvitemjöl, 1 msk. groft rågmjöl, 4 msk. smör (80 gr.), 3 msk. hvitt vin.
Sås: 1 1/2 dcl. fiskbuljong, 1 1/2 dcl. tjock gräddolja, 2 tsk. citronsaft, 1/2 dcl. hvitt vin, 1 tsk. sockerkulör, 1 msk. finhackad persilja.
Beredning: Abborrarna fjällas ej, rensas, sköljas, torkas, skäras i filéer och ryggen jämt alla småben borttagas. Filéerna läggas med skinnsidan mot skärbrädan och köttet skäres från skinnet med en spetsig knif. Filéerna gnidas med saltet och få ligga 1 tim., hvarefter de ånyo torkas med fiskhandduk. — På hufvud, ben och

skinn kokas fiskbuljong, som användes till säs. — Filéerna doppas i det uppvispade ägget och vändas i mjölet, som förut är väl blandadt. De stekas i smöret ofvanpå spisen eller i ugnen. När filéerna äro stekta på båda sidor, begytas hvar och en med 1 tsk. hvitt vin, hvarefter de läggas upp på varmt fat och stekpannan vispas ur med fiskbuljongen, grädden, citronsaften, vinet och sockerkulören, säs får koka upp, persiljan tillsättes och säs hälls öfver fisken på fatet. Anrättningen garneras med räfflade citronskivor och persilja.

Plommonspäckad svinkarré (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. karré med ben, 1/2 citron, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1/4 tsk. ingefära, 1 hg. katrinplommon, 3 dcl. vatten.
Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.), 1/2 lit. kokande vatten, 1/2 tsk. fast köttextrakt (4 gr.), 1/2 tsk. salt (3 gr.).
Beredning: Det mesta fettets skäres försiktigt bort från karrén och benet lossas till hälften med en spetsig knif. Den torkas med en duk, urvriden i hett vatten, buldas lätt med fuktig klubb och gnides väl med citronen. Karrén ingäddas därefter med en blandning af salt, hvitpeppar och ingefära.
Katrinplommonen sköljas väl i ljumt vatten, förvällas 3 min. i 3 dcl. vatten, och spadet användes till spädning af steken. Plommonen urkänas, skäras längs efter i två delar och därmed späcks karrén i täta, jämna rader hvarefter den bindes med fint segelgarn, förut doppad i kokande vatten. Smöret brynes i en stekgryta, karrén lägges i med köttsidan ned och brynes väl på alla sidor. Den spädes först med det heta plommonspadet och därefter med vattnet, tillsatt med köttextrakt och salt. Karrén får därefter steka med tätt slutet lock, tills den är mör, eller omkr. 2 1/2 tim., hvarunder den öses öfver omkr. hvar 10:de min. Den skäres och uppläggas på benet, så att den ser hel ut, lägges på varmt fat och garneras med 2 hg. kokta katrinplommon och persilja eller salad. Serveras med brynt potatis och ryska ärter samt med den silade och skummade köttskyn, tillsatt med soja och kryddor eller ock med afreddet säs.

Karrén kan späckas med 1 hg. späck i stället för med plommon och spädas mot slutet af stekningen med 2 dcl. gräddolja, tillsatt med 2 tsk. soja.

Äpplen med maräng (f. 6 pers.). 10-12 lösa, syrliga äpplen, 2 msk. smör (40 gr.), 1 1/2-2 dcl. strösocker (128-170 gr.).
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.).
Marängmassa: 3 äggvitor, 105 gr. florsocker.
Beredning: Äpplena sköljas, torkas, skalas, skäras i tunna skivor eller tärningar och befräas från kärnhusen. Smöret smältes i en kastrull, äpplenskivorna läggas tillika med sockret och skakas öfver elden, tills de äro fullkomligt lösa. De läggas då i en smord, eldfast form och få kallna.
Till marängmassan vispas äggvitorna till hårdt skum, florsockret, som bör vara siktadt, nedröres, litet i sänder i äggvite-skummet, och hälften af massan bredes öfver äpplena. Resten af marängmassan sprutas genom garneringsträtt i sneda rutor öfver marängen. Anrättningen gräddas i svag ugnsvärme, tills marängen är half-torr och har ljusgul färg. Den uttages då, får afsvalna och garneras därefter i hvarje ruta med äppel- eller röd vinbärsgele, serveras med vispad gräddolja.

Potatispudding (f. 6 pers.). 1 lit. potatis, 1 1/2 msk. portug. lök, 1/2 tsk. salt, socker, 1 hg. smör, 1 dcl. gräddmjöl, 1 1/4 dcl. stötta skorpor, 3 ägg.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. stötta skorpor.
Beredning: Potatisen skalas, kokas och drifves genom purépress. 60 gr. af smöret nedröres i moset med en gaffel tillika med den finhackade löken, fräst i 20 gr. af smöret, äggulorna grädden och de stötta skorpor. Smeten arbetas väl och smaksättes med kryddorna. Smet nedskäras de till hårdt skum slagna äggvitorna. Massan lägges i en smord form och beströses med fint stötta skorpor, resten af smöret lägges i flockar ofvanpå. Puddingen gräddas i god ugnsvärme (omkr. 250 grader) omkr. 1 tim. Serveras genast den tagits ur ugnen med glaserade morötter, spenat och murkelsås.

Murkelsås (f. 6 pers.). 15 gr. torkade murklor, 1/2 lit. kallt vatten, 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 4 dcl. grönsaksbuljong, 1 dcl. murkelspad, 1 dcl. tjock gräddolja, salt, hvitpeppar.
Beredning: Murklorna sköljas och få ligga i rikligt med vatten några tim. De påsätts i det kalla vattnet och få koka, tills de äro mjuka, eller omkr. 3/4 tim., då de hållas upp i durkslag och spadet tillvaratages. Svampen skäres i små tärningar, hvilka fräses i smöret tills

FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande af alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det af den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet af största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages af såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM,
STOCKHOLM.**

Originalflaskor om 500 gram, Pris Kronor 2.—
BILLIGT! - Finnas å alla apotek - BILLIGT!

Vid emaljmalning af husgerådssaker af trä, bleck, korgarbeten, blomkrukor m. m., bör alltid den bästa emalj-färgen användas. Ingen kan i hållbarhet och brillant utseende mäta sig med Chin-lack. Ansenkif enligt nya giftstadgan.

Erhålles hos alla färghand-lare. Fabrikanten: **Dorch,
Bäcksin & Co:s A.-B.,** Göte-borg och Stockholm

När som helst kan man äta
ÖREBRO KEX,
men till frukostbordet är den
oumbärlig.

ORIGINAL SINGER SYMASKINER
VÄRLDSBERÖMDA

Fyrtornets
RADHES

Ansjovis i Ostronsås
Erkändt bästa inläggning.
För finsmakare!

Mellin's Food
är bästa kraftnärning för svaga, klena barn i alla åldrar. Förordas af läkare. Köpes i apotek, speci- & drogaffärer.

OXYGENOL-SALVA
Med vätesuperoxid

NYA WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundl. 1850 Karlstad Grundl. 1850 År Värmlands största och äldsta tidning

Husvarna Central Bobbin

utmärker sig genom utomordentligt lätt gång, mycket stor hastighet, kort nål, stor hållbarhet mot slitning och stor spole. Arbetar därför alltid till ägarens belåtenhet.

En svensk symaskin bör finnas i hvarje svenskt hem.

Förnämsta vita stängtvål är **Äkta Balsamiska Barnängens** · Aseptintvål
OBS. Björnstämpeln!

CLOETTAS GULD-CACAO
i vidstående förpackning säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE

Lukulin **TANDCRÈME & MUNVATTEN**
Bevarar tänderna friska och vackra

SIDENHUSET Stockholm.
Regeringsg. 32.
Detalj & Engros.

Damernas parad.

Är Skandinavien största firma för **Sidenvaror,**
Sammet, Spetsar, Band, Ylle- och Bomullstyger,
Damunderkläder, finare Tricotage, Handskar.
P. D-Korsetter, Damkonfektion, alla slag
Landets största detalj-Damskrädderi.
Lyxbeställningsafd. 2 fr. upp. Populärafd. 1 fr.
Profver & kostnadsförslag franko.
Priserna erkändt lägre än i utlandets Sidenhus.

Lejon Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITE! BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT MED OFVANSTÄENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE

SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-&KORTVARUAFFÄRER.

det är klart, då klämmas svampen upp med en sked och smöret fräses med mjölet 2 min. Grön-saksbuljongen, murkelspadet och grädden spådas på, och säsen får koka 5 min., de frästa murklorna läggs i, och säsen afsmakas med kryddorna.

Apelsinsås (f. 8-10 pers.), 3 äggulor, 1 1/4 del. strösocker, 1 1/2 äggvita, 2 apelsiner, 1 citron, 2 1/2 del. tjock grädde.

Beredning: Äggulorna och hälften af strösockret röras i 20 min. Äggvitorna slås till hårdt skum och däri inarbetas resten af sockret. De båda blandningarna röras väl tillsammans och afsmakas med saften af 2 apelsiner samt med det rifna skalet och saften af 1 citron. Säst iblandas den till hårdt skum slagna grädden.

Vegetarisk rotpuré (f. 6 pers.), 2 morötter, 1 palsternacka, 1/4 kålrot, 1 selleri, 1 purjolök, 4 persiljestjälkar, 1 1/4 lit. vatten, 1 lit. mjölk, 3 msk. smör (60 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), salt, socker, (cayenne).

Beredning: Rötterna ansas på vanligt sätt och skäras i bitar. Purjolöken rensas, sköljes, skäres i skivor; persiljan rensas, sköljes och bindes ihop. Alltsammans sättas på att koka i vatten och mjölken tillika med i msk. af smöret. Då rötterna äro fullkomligt mjuka, passerar de. Resten af smöret fräses med mjölet 2 min., purén spådas på och soppan får koka 5 min., hvar-efter den afsmakas med salt, socker och, om så önskas, med litet cayenne. En half msk. kallt smör lägges i soppskålen och purén serveras med stekta brödtärningar eller ostkrutong.

FRÅGA

Aktiebolaget Byrå för rådföring

Postadress: Stockholm 16

om Ni vill veta något. Byrån ger svar på alla möjliga frågor (även medicinska och juridiska). Alla medarbetare fackmän. Taxa Kr. 1:—, 2:— o. s. v. allt efter frågornas art. Obs! Deklarationsfrågor.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER
FÖRORDAT AV LÄKARE
Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

efter dess slut, men för att blifva officer får man nog påräkna lite penninghjälp från hemmet.
Ett yrke, som jag tror är bra och har framtiden för sig är ingenjöryrket. Utmärkta skolor finnas i Tyskland bl. a. Wismar a:d Ostsee, adr. Ingenieur-Akademie; Gothen-Anhalt, adr. Friedrichs polytechnicum. Utförliga program erhållas på begäran. Utbildningstid cirka 3 år. Fina och väl aflö-nade platser kunna säkert erhållas i Tyskland.
Gunnar Anders.

Nr 24. På hemmet för obotligt sjuka i Lund kunna hemlösa äldre-stigna vinna inträde. Priset är en kr. per dag i allmän sal, enskildt rum är något dyrare. På hemmet är allt förstklassigt, såväl mat som upppassning. För att vinna inträde bör man nog helst vända sig till professor Ribbing i Lund.

I närheten af Malmö finnes älderdomshemmet Martabo. Det högsta pris någon betalar där är omkring 30 kr. pr månad. Rummen där äro luftiga och ljusa samt trefliga på alla sätt, äfven finnes stor trädgård. Hemmet kan i alla hänseenden rekommenderas, och emedan det är privat och mycket beroende på den allmänna gifmildheten emotes nog en liten gåfva med största tacksamhet. Förfrågningar kunna göras hos förestånderskan fröken Ebba Fehrström, Martabo p. r. Hindby. Don-Don.

»Urgammal prenumerant» torde uppge adress så skola inkomna svar öfverlämnas direkt.
Red. af Idun.

Nr 25. Skulle det icke passa eder att under ferietiden gå igenom en samaritkurs, därtill gifves tillfälle på lasarett i närmaste stad. För öfrigt finnes en hel del litteratur i ämnet, bra är t. ex. en liten bok »Första hjälpen vid olycksfall», finns i hvarje bokhandel. Ego.

Nr 26. Amnet kvinnlig slöjd förekommer ej i folkskolor på landet, troligen beroende på att det ofta är manliga folkskollärare.
U. E.

Nr 27. Ett bra sätt att få edra ögonbryn friska är att gnida in dem med ricinolja. Äfven kan ni pudra in dem med potatismjöl om nätterna. Klädan går då öfver. Hjälper ej detta sök en af våra skickliga hudläkare, ex. doktor Axelius.
U. E.

Nr 28. Någon sådan tidning finnes icke numera.
K.

Nr 29. Då ni tycks lefva hygieniskt, så är det nog dieten, som ej är lämplig för er.

Alla sötsaker måste man undvika totalt. Hafregrynsgröt, potatis, färsikt mjukt bröd är äfven olämpligt.

Hemgymnastik, väl utförd, morg-nar och aftnar tar äfven bort något af ert öfverflödiga hull. En vän till mig var en sommar vegetarian och minskade c:a 10 kilo på mindre än 3 mån. utan någon olägenhet.

Ni kan av mig genom Idun få låna en bok »Om Korpulens» af Prof. W. Ebstein, den är öfversatt till svenska och kan kanske intressera er.
U. E.

Adressen på tillverkare af ångskåp för hemmen är denna: Ångskåpsfabriken, Liljeholmen 6. Ebon.

Ett utmärkt afmagringsmedel är Tyreoidea-tabletter. De fås å apotek men ej utan läkares ordination. Vänd eder till professor Holmgren Serafimerlasarettet, Sthlm. M.

MUSTAD'S VÄXT-MARGARIN

En verklig ersättning för det dyrare natursmöret.
Begär högsta märket: MUSTADS "BÄSTA-VÄXT"

»främmande herrskapen» klädda i både möjliga och omöjliga persedlar, så de ha slutat att längre förundra sig däröfver.
Men männe det ej innebär en stor fond af obetänksamhet, oartighet och liknöjdhet mot värdfolk och deras grannar, när dessa gästande stadsbor finna det sämsta godt nog, att uppträda uti, där familjens medlemmar äro vana vid att värda sitt yttre, och borde kunna vänta detsamma af de personer som begagna sig af deras gästfrihet. Det känns sannerligen ej alla gånger behagligt för värdinnan att presentera dem för ankommande grannar och vänner, där de ogenerade vandra omkring och draga nytta af sitt friluftslif.
Snörlif, parasoller, handskar, höga klackar, löshår, puder och smink är visst ej att önska som packning och till begagnande — på landet, (lika litet som i staden,) men snygga gångkläder är väl det minsta man kan fordra.
Är det nöd och fattigdom, som ej tillåta detta, är det en annan sak, då är det ej värdslöshet längre.
I så fall känna värdfolk och gäster, att de behöfva hvarandra, då känner, talar och tänker ej stads-bom med nedlåtenhet — på landet!
U. n. a.

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA.
»Wern.» Julnumret utdelas gratis äfven till abonnenter, som prenumerera kvartalsvis.
Lindberg, Leksand. Annonsen kostar 3 kr. pr gång.

Var ej ledsen, jag kommer åter med M. ZADIGS Divinia Parfym och Tvål.

Vita Bandets pristävlan.

100 kronor utdelas för en kortfattad och saklig skrift i nykterhets- och sedlighetsfrågorna från individens, hemmets och samhällets synpunkt. Den skall vara avsedd för unga människor, som stå i begrepp att bilda ett eget hem och bör ingående vädja till hjärtat och känslan såväl som till förståndet. Likaså utdelas 100 kronor för en liknande uppsats, som varmt och övertygande framhåller den bildade kvinnans ansvar och förpliktelser inför nyssnämnda frågor. Tävlingskrifternas (maskinskrivna och omfattande högst 16 sidor mindre oktav) böra åtföljas av förseglad namnsedel och insändas före 1:sta april till Vita Bandets Exp., Smålandsgatan 20, Stockholm. Icke pristälvade återsändas om porto bifogas.

Etablerad 1847.

Allcock's Plåster

EAGLE BRAND.
Världens Mest Betydande Utvärtes Läkemedel.

Hosta, Förkylningar, Klena Lungor. Allcock's Plåster verkar såväl preservativt som läkande. Förhindrar förkylningar att fatta för djup rot.

Reumatism i Skuldrorna förhindras genom användande af Allcock's Plåster. Atleter använda detsamma som medel emot styfhet eller ömhet i musklerna.

Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säjes i alla apotek öfver hela den civiliserade världen. Kan påläggas hvarhålst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behof af ett piller, Fullkomligt vegetabiliska.
TAG DÅ UTAF Brandreth's Piller (Est. 1752.)
Vid förstoppning, gallsjuka, hufvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc.
FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.
ALLCOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

4,500 vinster i Norrlandslotteriets dragning under år 1916.

Vinsternas värde Kr. 140,000.

1 vinst å 5,000 kr.	5 vinster å 700 kr.
1 ,, å 4,000 ,,	13 ,, å 500 ,,
1 ,, å 3,000 ,,	37 ,, å 300 ,,
1 ,, å 2,000 ,,	37 ,, å 200 ,,
3 vinster å 1,500 ,,	42 ,, å 125 ,,
6 ,, å 1,000 ,,	53 ,, å 100 ,,

[etc. etc.]

Årets 1:a dragning den 6 Mars med vinstvärde af Kr. 28,453 kr.
Högsta vinst: Motorbåt å 2,000 kronor.
Serielott (= årets alla dragningar) kr. 10:—; lott till dragning den 6 Mars Kr. 2:50 från Lotteriets exp., Hernösand.

STADSBOR PÅ LANDET.

»Det där tar jag med mig och nöter ut på landet, det där är lagom att ha ute på landet.»
Hvem känner ej igen dylika glösor? Och storsladsfrun eller fröken känner sig så innerligen nöjd med sig själf och sin sparsamhet. Och så skrudar hon sig och de sina i urvuxna, urblekta och omoderna paltor. De stadsbekanta, som se dem aftaga äro så väl inne i situationen, att de finna detta nästan som en landsuniform, och säga: Jaså, ni far till landet nu! Hyra ni själftva i år, eller far ni till bekanta?
Just det, ja! Inte ens om de fara bort som gäster anse de skick och god ton fordrar, att de kläda sig värdadt. Ack, man skall ju blott »te lande». Uttal och tonvikt har man nog hört, fast det ej i skrift kan återges. Det inbegriper, att man gör landet en ära med sin därvaro, och att man tycker sig allt vara en pinne högre på samhällsstege, än de, som ej ha råd att på sommaren vistas — på lande.
Som man är klädd, så blir man hädd, är ett ordspråk som innebär mycken sanning. Vid skärgården, i närheten af badorter och i villasamhällen har ortsbefolkningen nu vant sig vid att ständigt se

Husmödrarnas Centralförmedling
Förmedlar köp och försäljningar mellan hem i Landsorten och Stockholm.
JAKOBSGATAN 20, STOCKHOLM.
Rt. 12834. 10—5. A. T. 2313.

LEDIGA PLATSER

EN STADGAD JUNGFRU, kunnig i enkl. o. finare matl., bakt., inkokn. och öfriga hemsysslor, önskas till 1 maj i läkarefam. (3 pers. o. barnjungfru) i Visby. Sökande måste vara frisk och rask, ha ordningsinne o. vara pålitlig, helst troende. Månadslön 25 kr. Svar med betyg o. foto till Drinnan Fries, Visby.

BARNKÄR, PALITTLIG FLICKA får plats i liten prästfamilj i Jämtland att jämte husmoder sköta hemmet. Svar till »Pålitlig», Iduns exp.

UNG, BILDAD FLICKA, som vill fullgöra alla en husas åligganden, får god plats på mindre herrgård. Lön, god ställning i familjen, eget rum utlofvast. Svar med foto o. ref. till »H», Nykil p. r.

SOM sällskap och hjälp hos ensam fru i Sthlm (jungfru finns) finnes väl aflönad plats att söka gen. Norra Inack-Byrån, Drottningg. 68.

KVINNLIG TRÄDGÅRDMÄSTARE, kunnig och intresserad samt villig att på egen hand sköta en villaträdgård sökes. Svar med betygsskrifter och löneanspråk sändes till fru Hilda Wibell, Nora.

FÖR RESPEKTABEL, bildad medelålders dam af god familj finnes plats ledig som sällskapsdam hos gammal Malmököpmansfamilj bosatt på landet. Sv. till »F», Iduns exp.

HUSHÄLLSPROKEN, kunnig i landhushåll förekommade sysslor erhåller plats den 1 april i ägdom i Vestmanland, sökan insändes till Grefvinnan C. Hamilton, Blasieholmstorg 11, Stockholm.

HUSFÖREST. plats i ungd. hem i Gbg. Sök. bör ekonom kunna sköta hush. med jungfru. Svar med uppg. om äld., löneanspr. m m. samt foto. till »R. S. T.», Nord. Annonbyrån, Göteborg.

UNDERV.-VAN LÄRARINNA (helst musikalisk) erhåller genast plats att läsa första året med en flicka på 7 år. Betyg, lönepret., foto och ref. önskas under adress »Landbrukarehem», Marsvinsholm.

ENKEL BÄTTE FLICKA får plats i prästhem den 15 mars. Jungfru finnes ej. Svar med noggranna upplysn. t. »Familjemedlem», Fritsla p. r.

ENKEL, BÄTTE FLICKA, helst musikalisk, 22—30 år, får plats i prästgård, Dalarna, 1:a april ss. barnfröken o. hjälp inom hus. Hushållsfröken finnes. Sv. m. löneanspråk o. betyg till Prästgården, Runnvika.

DAM, van o. intresserad af alla slags hemarbete, erhåller nu genast god och treflig sysselsättning som föreståndarinna för bolagskont. i Sthlm, hvilket förmedl. försäljningar af hemalster. 1.000 kr. i aktier skall öfvertagas. Svar till »Framtid nu genast», Iduns exp., Sthlm.

Tvenne kvinnliga trädgårdselever mottagas maj—okt. Praktisk o. teoretisk undervisning. Konservering m. m. Undervisning och viver 40 kr. pr månad. REKTOR HJ. DAHM, Folkhögskolan, Bollnäs.

Köksföreståndarinneplatsen vid Kristinehamns hospital blir ledig den 24 nästkommande april. Lön: 650 kronor med ålders-tillägg, som efter resp. 2, 5 och 10 års tjänst utgår med resp. 10, 20 och 40 procent af begynnelselönen. Naturaförmaner: bostad med möbler och sängkläder, värme, ljus, tvätt och första klassens kost. Årlig semester. Ansökningar, åtföljda af tjänstebetyg, läkarbetyg och fotografi ingifvas till Öfverläkaren.

Medelålders fruntimmer som på egen hand kan sköta ett mindre landhushåll erhåller nu genast plats hos änking med 4 barn. Sökande bör vara sparsam, ordentlig och barnkär. Svar med ref., ålder, foto samt lönepret. under adress: Almås gård, Grunnebo.

Bildad, ung dam, som kan undervisa i musik samt språk, erhåller god plats i köpmansfamilj i Göteborg. Svar med referenser, lönepretentioner samt helst fotografi till »Guvernanta april 1916», S. Gumælii Annonbyrå, Göteborg.

Tvåne bildade flickor i 30-årsåldern som vilja åtaga sig en kokerskas och husjungfrus sysslor. erh. plats 1 mars hos barnlös fam. i mindre stad. Ingen som ej kan förete betyg och helst mnlt. rek. samt är fullt kompetent göres sig besvär. Svar med foto till »Officersfamilj Bohuslän», Iduns exp.

Platsen såsom Kokerska vid länslasarettet i Hudiksvall är ledig till ansökan, som skall vara lasarettsdirektionen tillhanda senast den 1 nästkommande mars och skall vara åtföljd af präst-, läkare- och kompetensbetyg samt fotografi. Platsen skall tillträdas den 20 mars. Löneförmaner äro: kontant lön 350 kronor pr år med tre åldersstillägg å 25 kr. efter 1, 2 och 5 år, eget rum, allt fritt. Husmodern lämnar vidare upplysningar. LASARETTSDIREKTIONEN.

Enkel, bättre flicka, ordentlig, något kunnig i matlagning, bakt., sömnad samt intresserad af hönseköt. får plats nu genast i yngre familj i brukssamhälle. Lön 25 kr. Svar till »Snarast», Iduns exp.

Skolkökslärarinna. För Praktiska Hushållsskolan i Göteborg sökas tvenne kristligt sinnade examinerade skolkökslärarinnor, helst med undervisningsvana. Ansökan inlämnas före den 1:sta mars och ställes till Kommitén för Praktiska Hushållsskolan, Hvitfeldtspl. 4, Göteborg.

Trädgårdslärarinna. Härmed kungöres till ansökan ledig befattningen som trädgårdslärarinna vid Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, Södermannagatan 55 A. Den som önskar ifrågakomma till befattningen, har att senast tisdagen den 29 februari 1916 kl. 12 på dagen ingifva ansökning till Stockholms stads barnavårdsnämnd, Fredsgatan 9. Vid ansökning skola förse frejdbevis, läkarebetyg och de öfriga handlingar, hvarmed sökan vill styrka sin kompetens. Af löningen är 500 kronor jämte fritt vire å barnhemmet. Tillträde omedelbart. Närmare upplysningar om platsen lämnas af barnhemmets föreståndarinna fröken Anna Lundgren, Stockholm den 10 februari 1916. Stockholms stads barnavårdsnämnd.

Föreståndarinneplatsen vid Hem- och Hushållningshusmoderskola i Huskvarna är ledig att tillträdas den 1 april 1916. Lön 1.000 kr. årligen och fritt vire. Svar med betygsskrifter och referenser jämte fotografi och åldersuppgift torde insändas före 1 mars 1916 till Styrelsen för föreningen Hem och Hushållning, Jönköping.

Ordentlig, duglig och rask kokerska 25 å 30 år skicklig i såväl fin som enkel matlagning, erhåller 1:a maj väl aflönad plats i sjöstad i Skåne. De bästa rekommendationer fordras. Svar till »Kokerska — God plats 1916» innehållande fotografi och öfriga upplysningar insändas under adress S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm f. v. b.

Plats som husmoders hjälp, i villa i skånsk sjöstad, finnes till våren för en bildad pålitlig flicka, 30 å 35. Sökanden bör vara van att handhafa tjänare samt kunnig i allt, som hör till ett välordnat hems skötsel, inklusive sömnad och matlagning. De bästa rekommendationer, ett sympatiskt utseende, god hälsa samt jämt godt lynne äro villkor. Person som motsvarar ofvanstående fordringar, kan påräkna hög lön och ett i allo godt bemötande. Svar med fotografi och rek. märkt »Våren 1916 — Framtidsplats» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

I stor och mångsidig herregårdsträdgård, med många drifhus, finnes plats 1 april för 2 betalande kvinnliga trädgårdselever. Vidare meddelar Gartner L. Hansen, Charlottentlund, Skåne.

Stadssjuksköterskebefattningen i Piteå är till ansökan ledig. Lön 800 kronor årligen. Kompetenta sökande torde inlämna behöriga ansökningshandlingar före den sista dennes till Hälsovårdsnämnden i Piteå.

PLATSSÖKANDE

ELEMENTARBILDAD FLICKA som genomgått Fackskolans Husmoderskurs, idkat språkstudier i England och är något kunnig i sjukvård önskar plats, som hjälp och sällskap åt äldre dam i Stockholm, helst till 1 mars. Sv. till »Karin 25 år», Iduns exp.

TILLFÄLLIGT ARBETE, helst i Göteborg, önskas af slöjdlärarinna med vana i finare handarbetsaffär, äfven kunnig i renovering af antika bonader o. d. Sv. till »Tillfälligt plats», Jönköping p. r.

SJUKSKÖTERSKA, stark och frisk, önskar plats. Svar till »Syster», Uppsala p. r.

SJUKSKÖTERSKA önskar privatvård. Svar till »Sjuksköterska», Karlsborg p. r.

EN 17-ÅRS FLICKA önskar plats i god familj. Är kunnig i husliga sysslor samt sömnad, handarbeten o. kontorsgörömål. Tacks. för sv. till »H. V.» Växiö p. r.

18-ÅRIG FLICKA från godt hem önskar plats i familj, helst på landet. Villig deltaga i alla inom ett hem förekommade göromål mot fritt vire. Svar till »Familjemedlem», Uddevalla p. r.

LANDTBRUKAREDOTTER van vid alla inom ett hem förekommade göromål, önskar plats att gå frun tillhanda eller som hjälp och sällskap åt äldre dam. Sv. till »Intresserad skånska», Gumælii annonsbyrå, Malmö.

HUSHÄLLSKUNNIG, bild., enkel flicka, 31 år, önskar plats som husmoders hjälpare eller att förestå mindre hushåll. Svar till »Gunvor», Iduns exp., Sthlm f. v. b.

EN FRISK och HURTIG FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk med normalskolekompetens önskar plats i familj som husmoders hjälp eller att läsa med barn, är villig att deltaga i förek. skrifföromål. Sv. till »Familjemedlem», Jönköping p. r.

20-ÅRIG BÄTTE FLICKA önskar plats i god familj som husmoders hjälp, där jungfru finnes, mot fritt vire eller någon lön. Sv. till »Gladlynt 1 mars», Kalmars p. r.

21-ÅRIG ENKEL FLICKA önskar komma i godt hem till hjälp och verklig nytta. Van vid hemmets göromål, händig i klädsömnad och handarbete. Familjemedlems rättighet önskvärd. Tacks. för sv. vore »Blekingska», Iduns exp. f. v. b.

20-ÅRIG anspråkslös flicka önskar plats mot fritt vire i liten äldre familj, där jungfru finnes, att biträda med hemmets skötsel. Önskar behandlas som familjemedlem. Svar till »G. C.», Kvarnmåla p. r.

19-ÅRIG ELEMENTARBILDAD flicka, som genomgått Göteborgs Nya Husmoderskola samt deltagit i husliga göromål inom hemmet, önskar plats som familjemedlem i treflig familj, där jungfru finnes, för att hjälpa till med förekommade göromål. Lön önskas. Sv. till »Något musikalisk», Iduns exp. f. v. b.

BARNKÄR, BILDAD FLICKA, 18 år önskar plats som barnfröken, är sykkunnig samt kunnig i alla husliga sysslor, små löneanspråk. Familjemedlem. Sv. till »Barnkär», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTE FLICKA önskar plats som hjälp och sällskap åt någon äldre ensam dam, eller på landtgdgård att vara frun behjälplig i husliga sysslor. Kan äfven undervisa i musik. Svar till »Musikalisk», Iduns exp. f. v. b.

LANDTBRUKAREDOTTER, enkel och af god familj, söker plats att sköta hem där husmor saknas. Kunnig i allt som hör till ett ordnat hem. Svar till »34 år», Örebro p. r.

BILDAD, hushållsduglig, medelålders flicka som på egen hand kan sköta ett hem söker plats, eventuellt sjukvård. Jämmt och glad sätt. Goda rek. Svar till »Inspektorsdotter» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

SJUKGYMNAST, anspråkslös, önskar plats för att gifva massage. Goda betyg finnes. Genomgått läroverk samt musikalisk. Är villig biträda i hemmet. Svar tacks. till »20 år», Iduns exp. f. v. b.

UNG DAM af god familj önskar plats som hjälp o. sällskap. Talar engelska och tyska. Är kunnig i alla husliga görom., matl., bakt. och sömnad. Giver massage. Sv. till »God hjälp», Iduns exp.

UNG BÄTTE FLICKA önskar komma i bättre familj, som sällskap o. hjälp, helst på landet. Sv. till »Familjemedlem», Osterm. tidn.-kont., Karlavägen 8, Sthlm.

SJUKSKÖTERSKA önskar plats, helst å sjukhus, har genomgått 1-årig kurs å lasarett samt 3 mån. å epidemi. Tacks. för sv. till »Sjuksköterska», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA, som genomgått 8-kl. läroverk, önskar plats i familj. Kunnig i sömnad. Svar till »Inga, 15 mars», Iduns exp.

”Den bäst kvalificerade tidningen är den i hvilken annonsen blir läst af det största antalet köpstarka personer, som äro eller böra vara konsumenter af den annonserade artikeln.”
Giff så kvalificerad annonsergan är Idun.

En 25-årig HURTIG NORRLÄNDSKA som förestått hushåll såväl i stad som på landet önskar plats att förestå hushåll eller som sällskap och hjälp, helst i Stockholm, Uppsala eller dess omnejd. Svar till »Hurtig Norrländska», Iduns exp.

KVINNLIG TRÄDGÅRDMÄSTARE söker plats till våren. Betyg från trädgårdsskola, och goda rek. Sv. till »Livet på landet», Iduns exp.

UNG, EXAM. BARNSKÖTERSKA önskar plats. Är kunnig i sömnad. Tacks. för svar till »Syster 21», Iduns exp.

TROENDE medelålders flicka, som varit guvernant, är barnvän, någ. musik., sykkunnig, någ. hushållsv., vore tacks. få plats. Sv. till »N», Johannisus p. r.

30-ÅRIG ENKEL LANDFLICKA, van att sköta bättre hem, önskar plats att sköta ett allvarligt och ordentligt hem, där husmoder saknas. Svar till »Trefligt och godt hem», Iduns exp., Stockholm.

UTEXAM. SJUKSKÖTERSKA med tvåårig kurs önskar privatvård. Svar till »A. S. S.», Box 14, Åby. (O. S. B.)

TVA ELEMENTARBILDADE, något musikaliska flickor, kunniga i handarbeten och sömnad och som genomgått kurs i sjukvård och handelsinst. önska plats i familj, helst i Sthlm, såsom hjälp och sällskap. Äfven villiga hjälpa till med skrifförom. Ref. finnes fr. föreg. plats. Svar till »1894—1893», Iduns exp.

UNG LANDTBRUKAREDOTTER, som genomgått 8-kl. läroverk, söker plats som husmoders hjälp och sällskap. Är villig läsa läxor med barn och kunnig i finare handarbeten. Tacksamt svar till »18 år», Vintrie p. r.

HUSHÄLLSVAN, bildad, sympatisk flicka, kunnig i matl., bakt., konservering, slakt, sömnad, söker plats. Norra Inack-Byrån, Sthlm. Rt. 8565, At. 11187.

Norrländska. önskar plats i praktisk familj för att deltaga i alla förek. göromål. Svar till »Frisk och arbetsam», Iduns exp. f. v. b.

För synnerligen hjärtgod, praktisk, glad och treflig dam, som är van att sköta ett fint hem, uppfostra barn, sökes husföreståndarinneplats. De finaste ref. Svar till »Karakär», Iduns exp.

En bättre 20-års flicka som genomgått 8-klassigt högre läroverk, önskar plats som hjälp och sällskap i större, bättre hem på landet, helst i Skåne, där tillfälle gifves att lära alla till ett större landhushåll hörande göromål. Är villig deltaga i alla förekommade göromål, äfven se till barn, samt van vid klädsömnad och handarbete. Vill anses som familjemedlem. Någon lön önskvärd. Sv. till »I maj», Iduns exp. f. v. b.

Plats som handarbetslärar. ev. som bitr. lär., önskas genast. Utmärkta betyg och rek. kunna förete. Svar emotes tacksamt under sign. »Handarbetslärarinna», S. Gumælii Annonbyrå, Göteborg.

Tre examinerade sinnessjuksköterskor önska ombyte af platser till våren eller sommaren, antingen privat eller på sinnessjukaf. å försörjningsinrättning. Svar till »Sköterskor», Växiö p. r.

Ung bildad flicka som genomgått hushållsskola, kunnig i handarbete o. skrifförom., musikalisk, vistats 1 1/2 år i England, önskar komma till ett godt o. trefligt hem som hjälp och sällskap. Svar till »Engelsktalande», Iduns exp.

Husföreståndarinna. För sällsynt duglig, hjärtgod, glad och treflig 40-årig fru sökes husföreståndarinneplats. Prima ref. Svar till »Stella 1916», Iduns exp.

INACKORDERINGAR. GOD; BILLIG INACKORDERING erhålles på landet i naturskön trakt nära Vättern. Svar märkt »Hemtröfnad», Iduns-exp.

BILLIG INACK. för ungdom, som vill dela rum, i godt vänligt hem. Hjärligt läge intill Nässjö stad. Sv. till fru Maria Westerlund, Näs s j b.

UNG FLICKA erbjudes god inackordering uti bildadt, musikintresserad hem på landtgdgård där tillfälle finnes lära franska af fransktalande belgiska. Tillfälle deltaga i trädgårdso. hönseköt. Svar till »75 kr. utan linne», Iduns exp. f. v. b.

EN UNG FLICKA af god familj, önskar inackordering hos en bättre, treflig familj i Värmland, där ungdom finnes, för att samtidigt få deltaga i hushållsgöromål. Svar med prisuppgift till »Hem», Nordiska annonsbyrån, Göteborg.

HELINACKORDERINGAR mottagas året om i N.å.s. Billiga priser! Lämplig rekreationsort. Rikst. 5. Inneh. M. Kallin Svedens pensionat, N.å.s.

Konfirmationsundervisning i Båstad meddelas äfven inst. sommar med början den 27 juni och erbjudes härmed tillfälle för badgäster i Båstad och Malen att få barn konfirmerade. Hel inackordering kan erhållas i prästgården för ett mindre antal. Sv. till kyrkoherde J. S. Sjöstedt adr. Båstad.

Lisakulla Hvilo hem Sätilla. Västergötland, erbj. ett lugnt och stilla hem i Hjärlig natur. Godt bord! Helinack. fr. 65 kr. Elisabeth Schultheisz, Sätilla.

Syster Elisabeth Werners Sjukhem, Nybrogatan 3 Allm. tel. 263 48. Riks- 85 09.

I Hofs prästgård, Östergötland, nära åden stora fågelsjön, mottagas äfven i år sommarkonfirmander (flickor). Tid: 6 veckor från midten af juni till slutet af juli. Pris: 200 kr. Många ref. i Stockholm och landsorten. Närmare meddelar kyrkoherden J. Fries, Hofs prästgård, Bjälbo.

I Leksand. God inackordering erbjudes såväl ungdom som familjer å mindre pensionat. Adress Fru Anna Lindberg, Leksand. Rikstel. 60.

Konfirmationsundervisning meddelas till sommaren några flickor tillsammans med egen dotter i prästgård i östra Västergötland. Närmare meddelar komminister Clas Hörle, Mofalla.

For småttingarna. Påskrats 1916. Tio påbörj. arb. Kr. 1:90 + frakt o. emball. 0:50 mot postforsk. fr. Kindergårten, Strengnäs.

Fullständig utstyrel för hemgifter. Färdigsydt dam- och barnlinne. Egen syteler. Prov sändas på begäran. A. C. Cronquist & Son, Malmö. Riks 815.

JACOBSONS AFFÄR. FIRMAN ETABLERAD 1832. HANDARBETEN, TAPISSERI M. M. Väikänd. — Välsortad. — 24 B Grevtureg., vid Tattersall.

Dr Heilmans
ELEKTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA
ÅKOMMOR.
Kungsporsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 4546.

Doktor J. Arvedsons kurs
Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enl. kungl. maj:ts medgif-
vande samma komp. o. rättigheter
som en kurs vid Gymn. Central-
Instituttet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran gen. Dr J.
Arvedson; adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
aflygges efter 2-årig kurs af kvin-
nliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

**Göteborgs
Gymnastiska Institut**
Fullständigaste ettåriga kurs i
Sjukgymnastik o. Massage.
Nästa årskurs börj. 15 Sept.
Begär utförligt prospekt!

ROYAL WINDSOR
Det berömda
hårstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg.
Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af.
Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden:
Royal Windsor Perfectionne. En alljämt
styg försäljn. samt 30 års succés gör. Royal
Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto.
Nederlag: **Franska Parfymmagasinet,**
Hollew., 21 Drottninggat. 21, Sthlm.

Javana Lelu
det bästa medel för erhållande af
långa ögonfransar och tjocka ögon-
bryn. Pris 6 kr. + porto.
Franska Parfymmagasinet,
Hollew., 21 Drottningg. 21, Sthlm.

OATINE
är ren hafreextrakt.
För dålig mage ord-
neras hafregrot; för
dålig hy **Oatine**
hafrecreme, som re-
nar porerna, aflägs-
nar fräcknar och fin-
nar samt gifver hu-
den ett ungdomligt friskt utseende.
Äkta **Oatine-Creme** i vit burk med
grönt lock; pris 1.50; 4-dubbelt inneh.
3.-. **Oatine-snow** 1.50. Finnas öfverallt
samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11,
Birgerjarlsq. 16 o. Drottningg. 63, Sthlm.

Majorskan Edmanns
utsökta
Crème Idéale.
Försköna. Skyddar.
Parfymmerar.
Förnämsta Parfymmerier.

Mot kyla
påstryk före utgåendet "**Crème Vé-
getale**" som skyddar huden full-
ständigt från köldens inverkan. Hos
A. W. Nording, Birgerjarlsq. 16, Franska
parfymmag. Drottningg. 21 samt Nord.
Komp. Sthlm. Till landsort. m. efterkr.

**Bibehåll håret
blondt**
och använd hårvattnet "**Charme**".
Återgifver ljusst hår som mörknat
dess forna blonda färg. Gör håret
lätt och glansigt. I parfymaff. i
Sthlm. landsorten samt hos Sundins
Damfris., Drottningg. 65, Sthlm,
à 2 kr. fl.

Damer! Vårda Eder hud!
Genom att hvarje afton massera
händer och ansikte med **Skin-Food**
erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy.
Finnes hos samtliga parfym- och
drogaffärer.

**E. Wolstrups
Badvatten**
och samtliga preparater (yppersta me-
del för hudens vård).
Eksamförsäljare:
Anna Carlssons Parfymmagasin.
Hamngat. 12. Sthlm. (Midt för Kungsträdg.)

Turkiska badet
I Malmtoresbadet är öppet hvarje
torsdag för damer. Yppersta me-
del för bibehållandet af smärt figur
och fin hy. Badet är angenämast,
om man är flera i sällskap. Pris före
kl. 12 kr. 1.50, efter kl. 12 kr. 1.75.

Frostskador
äfvén fleråriga, behandlas med "**Gull**",
erkändt öfverträffadt. Hos **Wilh. Beck-
er** samt i hvarje parfymaffär i Sthlm
och landsorten à 1 kr. fl.

Tvätt!
Tvättning och mangling af privat
kläder utföres på ett i allo förstklas-
sigt sätt i **Mälarebadets Tvätt-
& Strykinrättning** till ett pris
af **33 öre** pr. kr. för tvättposter
öfverstigande 10 kg. Afgiftsfri af-
hämtning och hemsändning.

Allm. 93 44. Riks 38 15.

Fås på apoteken
Bästa järnmedel
Utmärkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

Florodol-Tvälen,
dagligen använd
försköna och föryngrar.

Parfymmeri FLORA

**MUSIK-
INSTRUMENT**
Endast prima och väl juste-
rade: Gitarrer, mandoliner, gi-
tarrmandoliner, gitarrlutor, vio-
liner, violonceller, ciotror, kon-
sertinor, dragspel, flöjter, kla-
rinetter, mässingsinstrument,
sextetter af förstklassig böh-
misk tillverkning, svensk mo-
dell, till 355 och 490 kr. sex-
tett pr. extra kontant, trum-
mor, fodral, strängar och öf-
riga tillbehör. Triumfphoner
(talapparater) och ljudskifvor
med frälsningsarmestycken.
Orglar och pianon från främ-
sta fabriker. Hög rabatt vid
extra kontant köp af orglar
och pianon.

Frälsningsarméns berömda
TÉER och KAKAO
Frälsningsarméns utmärkta tek-
niska fabriker
DENTOL, förstklassigt anticep-
tiskt munvatten och dito
tandpasta.
ARMÉ-TVÅL, anticeptisk toa-
lettval.
VIOLA IDEAL, finaste toalet-
tvål.
SKOKRÄM, terpentinfri
PUTSPULVER och
PUTSKRÄM. Bästa rengör-
ingsmedel för metaller.

Erhållas vid eller genom hvarje
Frälsningsarmékår, hos många
hrr handlande eller direkt från
Frälsningsarméns Handelsdepartement,
Östermalmgatan 24 o. 26, Stockholm 5.
Telefoner Riks 85 81 Allm. 63 72
Filial: S. Allégat. 9, Göteborg. Rikst. 7376.
Rikt illustrerad varukatalog;
innehållande fullständiga varu-
o. prisuppgifter, sändes på be-
gäran gratis och franko.

Om ej i bokhandeln, så rekvisitera
direkt från
**Musikförlaget Svea, Gäfle: Skottårs-
boston med text**
för piano af Gustavus. 1 kr. pr. ex.
fraktfritt mot postförskott. Humo-
ristisk text, melodios musik!

Praktiska gångmattor
tillverkade af starkaste cellulosa-
fiber, 60 cmtr breda, försäljas mot
efterkräf genom Svenska Maskin-
affären, Örebro, till 1 kr. per meter.
Försök några meter på prof!

Bränslebesparing!
Köp vårt **Kaminbränsle** à Kr. 4.75 pr hl.
JOH. LUNDSTRÖM & Co. A.-B. Riks och Allm. Telefon
Namnanrop "LUNDSTRÖMS"

Ista häftet af
"Moster Emmas Väfbock"
har nu utkommit i sin 4de upplaga tillökt med nya mönster för mattor och
gardiner. Erh. mot 1:35 i postförskott från Moster Emma, Kneippbaden.

Kurs i klädsömnad.
Elever mottagas dagligen kl. 11-3. Aftonkurs två gånger i veckan.
Greftevegatan 72. **Selma Wahlgren.** A. T. 224 53.

Kurs i Trädgårdsskötsel
gives af Rosentäppan pr. Stehag 15 april-15 okt. Frukt-, grönsaks- och blom-
sterodling. Skötsel av drivbänkar och vinkast. Konservering. Begär prosp.
Gertrud Östergren. **Maria Lindskog.**

Kurs i Klädsömnad och Linnesömnad.
Lotten Dahlström - Myntgatan 5, III - Prospekt A. T. Br. 209.

Lektioner i Linnesömnad,
(äfvén blusar, underkljolar, skjortor, barnkläder.)
Elever mottagas dagligen 10 jan.-10 juni, 15 sept.-15 dec.
Eva Egnér. **Karin Egnér.**
R. T. 85 30. **Sibyllegatan 36, Stockholm.** A. T. 210 04.

Torshälls kvinnl. trädgårdsskola, Leksand
9de kursen den 1 apr.-31 okt. 1916. Ett par stipendier utdelas. Prospekt
och ref. på begäran. **Lilje Landgren.** **Märta Philp.**

Damer se hit!
Tio st. ritade treffliga brodermön-
ster lämpliga till löpare, brick- o.
lysdukar, kamt hvitbroderier å lakan
o. örngott mot 1 kr. i postförskott.
Tillskrif i dag "Studie", Söderhamn
p. r.

**Smårken och
Biförtjänster**
Råd att förtjäna pengar! Nytt-
igaste handbok för enhvar. Pris
2:50 (fraktfritt) hos G. Nilsson
Agentur, Edestads st.

Undervisn. i Linnesömnad.
Elever sy eget arbete. Vidare
upplysningar meddelas Östermalm-
gatan 31, 2 tr. A. Tel. Ost. 4331.
Augusta Regnander.

Vid Länslasarettet i Vänersborg
börjar ny elevkurs nästa 1 okt. For-
dringar bland annat minst 21 års ål-
der och elementarskolebildning. Kur-
sen, som är 2-årig, omfattar såväl
teoretisk som praktisk utbildning.
Närmare upplysningar lämnas af Öf-
versköterskan därstädes.

Östana Hushållsskola
Gammalt historiskt herresäte vid
skog och sjö, mottager den 1 mars
hushållselever, 3 mån. kurs. Under-
visning i matl., bakt. m. m. Hand-
arbeten; linnesömnad och enklare
klädsömnad. Tillfälle att idka sport.
Referenser finnas. Förfrågningar o.
anmälningar ställas till H. Hansson,
Östana Förnäs. Riks Grenna 8.

Tandteknikerkurs.
Assistent W. Johnssons kurs börjar
åter den 1 mars. Anmälningar snar-
ast Malmsskillnadsgatan 60, Stock-
holm. Förfrågningar mot porto.

Grevie hushållsskola
öppnas omkring den 1:sta mars.
Enklare och finare matlagning, hand-
arbete, konstväfnad, klädnings- och
linnesömnad. Tillskrif "Hotellet",
Grevie.

Kurser i barnavård.
Vid Barnavårdsbyråns Spädbarns-
hem i Orby mottagas unga kvinnor
till utbildning i barnavård. Teo-
retisk undervisning af hemmets lä-
kare, praktisk undervisning af hem-
mets föreståndarinnan. Kursens längd
3 mån. Afgift för kursen jämte bo-
stad och kost inom hemmet 60 kr.
i månaden.
Närmare underrättelser genom
Barnavårdsbyrå, Kornhamnsg. 51,
Stockholm.

Högre Lärarinneseminarier
vid Stiftelsen Kjellbergss flickskolan
i Göteborg

omfattar 3 ettåriga afdelningar och
meddelar "högre lärarinnekompetens".
För inträde i afd. I fordras full-
ständigt afgangsbetyg från 8-klas-
sig flickskola jämte examen i ett
fåtal ämnen. Till hösten 1916 fin-
nas platser i afd. II. Studentekor
vinna där inträde utan examen.
Ansökningar, åtföljda af betygssaf-
skrifter, frejde- och läkarebetyg, in-
sändas till seminariets förestånda-
rinnan, Södra Vägen 23, Göteborg,
som äfvén besvarar förfrågningar.
Göteborg i febr. 1916.
STYRELSEN.

KLÄDDENS HUSMODERSKOLA
NYLAND (vid Ångermanelven).
I förening med god husmoderlig
utbildning nu tillfälle till härligt
friluftslif på skidor och kälke m. m.
Ännu några elever mottagas denna
termin. Prospekt på begäran. Fru
Sigrid Ödlund, född Örtendahl,
utex. från Fackskolan och Ateneum

Husmoderskolan
i Karlstad.
Matlagningskurs, omfattande 6
veckor, tager sin början den 10
mars. Prospekt på begäran.
Riktet. 812. **Nancy Enwall.**

Antika möbler
Tafflor, konstsaker etc. köpes af
E. J. CARLSSON,
KAMMAKAREG. 68 - STOCKHOLM.

Skånska Handelsbanken.
Fonder 21,200,000 kronor.
Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9.
Filialer: { Södermalmstorg 8.
Sturegatan 32.
Deposition } 4 1/2 %
Kapitalräkning }
Sparkasseräkning 4 %
Fondafdelning. Kassafack.

**BRUNKEBERGS
TEATERN**
Alltid veckans
bästa nyheter!
**Idun utgifves denna vecka
i A och B.**